

4396

19.099

ROMANIA

 Taxa postală plătită în nu-
aprobării Dir. Gen. PTT N

 T. „Otthon”
GARIA
VII., Erzsébet-körut 9—11.

MAGYAR LAPOK

3 lei

 Főszerkesztő
és szerkesztésért felelős:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 197 (1639) szám * Péntek, 1937 október 1

 Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Gyakorlati kérdésekben teljes a megegyezés a földközi-tengeri ellenőrzés ügyében

A valenciai kormány ragaszkodik ahhoz, hogy Németországot és Olaszországot támadó félnek nyilvánítsák

Párizsból jelentik: Mint jelentettük, a földközi-tengeri ellenőrzés keresztülvitele ügyében összeült olasz-angol-francia szakértő bizottság szerdán délelőtti megegyezésre jutott. A szakértők munkájának ez a gyors eredménye nagy meglepetésként érte a francia politikai köröket. A kiküldött szakértők ugyanis szerdán még csak tájékozási szorítottak és az érdemleges tárgyalásig nem jutottak el. Csak szerda délelőtti kezdtek meg az érdembeli tárgyalásokat és két óra alatt megállapodás is jött létre. A szakértők által kidolgozott ellenőrzési tervet még nem tekinthető véglegesnek, mert az illető kormányok jóváhagyására szorul. A szakértők szigorúan ragaszkodtak a számukra előírt keretnek és csak az ellenőrzés gyakorlati kérdéseit vitatták meg. A politikai jellegű kérdéseket teljesen kikapcsolták a tárgyalásokból.

A megállapodás értelmében Olaszország a Thyrrenei-tengeren és Szardínia környékén gyakorol ellenőrzést Marseilleig és délen Algír, innen az ellenőrzés a francia hajóhad feladata lesz. A Földközi-tenger keleti részén az angol, francia és olasz flotta együttesen látja el az ellenőrzést, miután a Szezi-csatorna hajózási szabadsága mindhárom hatalom érdekeit érinti. Egy újabb párizsi jelentés szerint az olasz ellenőrzési öv a tripoliszi partokig terjed. Az Égei-tengeren az angolok, a szíriai partok mentén a franciák gyakorolják az ellenőrzést.

A földközi-tengeri ellenőrzés technikai

keresztülvitelét tárgyaló szakértők a szerda esti órákban újra összeültek, hogy a délelőtti létrejött megállapodás alapján az ellenőrzés tervezetét megszövegezzék. A munkálatot nem tudták befejezni és így azt esütörtök délelőttire halasztották.

BIZALMAS MEGBESZÉLÉSEK A SPANYOL KÉRDÉS ÜGYÉBEN.

Genfből jelentik: A spanyol kérdés ügyében meghozandó határozati javaslat körül szerdán is bizalmas megbeszélések voltak. Del-Vayo, a valenciai kormány kiküldötte kidolgozott egy szöveget, ez azonban nem elégitette ki a franciákat és angolokat. Del-Vayo előállt ugyan egyik-másik követelésétől, de ragaszkodik ahhoz, hogy a szövegben névszerint nevezék meg Németországot és Olaszországot, mint támadót és oldják fel a hadianyagszállítási tilalmat egyoldalúan a köztársasági kormány javára.

Cranborne angol külügyi államtitkár és Delbos francia külügyminiszter igyekeztek megérteni Del-Vayoval, hogy egyik pontot sem fogadhatják el, mert ha a két országot megnevezik, akkor saját maguk gáncsolják el a jó kilátással biztató angol-francia-olasz tárgyalásokat és ezzel a békés megoldást beláthatatlan időkre kitolják. A fegyverkiviteli tilalmat sem lehet felfüggeszteni, mert ez felborítaná a semlegességi politikát. Del-Vayo azonban hajthatatlan maradt és kijelentette, hogy új utasítást kér Valenciától.

Mussolini csak akkor vonja vissza a Spanyolországban harcoló önkénteseket — ha a vörösök oldalán harcoló külföldi önkénteseket is hazaküldik

Londonból jelentik: A Daily Mail diplomáciai levelezője szerint a szerdai angol misztériumtanács úgy határozott, hogy megadja Franco tábornoknak a hadviselő jogokat, ha Mussolini megígéri, hogy visszavonja Spanyolországból az összes olasz önkénteseket egy általános megegyezés részeként, melynek célja az idegen beavatkozás végleges megszüntetése Spanyolországban. Londoni körökben nem hiszik, hogy ez elkésztett engedmény fejében az olaszok visszavonják az önkénteseket, de úgy vélik, hogy a három hatalom tanácskozása Párizsban, vagy Londonban további alkudozásokra vezet. Az a francia fenyegetés, hogy megnyitja határait Spanyolország felé, valamint a küszöbönálló valenciai kormányválság csak növeli a zűrzavart. Nehogy Franciaország a dolgok ilyen állása mellett a beavatkozás előmozdítására ragadja magát, az angol kormány kész hozzájárulni olyan javaslathoz, mely elejét veheti további beavatkozásnak. Bizonyos körök szerint a földközi-tengeri angol-

olasz-francia egyezmény véget vethet a jelenlegi feszültségnek.

A News Chronicle jelentése szerint a spanyol ügyben előterjesztendő angol-francia jegyzékre Mussolini azt fogja válaszolni, hogy kész visszavonni az önkénteseket Spanyolországból, de csak a köztársasági oldalon harcoló idegen önkéntesek visszavonásával párhuzamban.

ANARCHISTA LÁZADÁS VALENCIÁBAN ÉS MADRIDBAN.

San Sebastianból jelentik: Valenciában és Madridban anarchista lázadás tört ki. Madridban a letartóztatott anarchisták közül többet anyolítottak. A lakosság rémületben él, mert a Miaya tábornok parancsnoksága alatt álló őrség kiméletlen terrort fejt ki. Miaya Madridból Valenciába utazott és a bolsevista vezetőkkel tárgyalt. Rá akarja bírni őket arra, hogy oszlassák fel az anarcho-szindikalista szakszervezetet.

A nagy találkozó után

Irta: Csizsár Béla

A nagy találkozó megtörtént, a világtörténelmi jelentőségű németországi napok véget értek. A nemzetközi sajtó bőven latolgatja még az eseményeket, boncol, elemez s találgat, mindenütt többen szeretnének megtudni a megbeszélések témáiról és a találkozás céljairól. Egyes hírek szerint felesleges a Mussolini-vizit mögött rejtett és különleges célokat keresni. A Duce, miután másfél évtizeden át nem hagyta el Itáliát, most végre megszegte fogadalmát és meglátogatta Hitler, hogy visszaadja neki három évvel ezelőtti velencei látogatását. Másrom azonban a találkozás mögött nagy elhatározások és tervek körvonalait sejtik, olyan nagyjelentőségű dolgokét, melyek hír szerint, nagy változást jelentenek Európa számára. Azt mondják, Mussolini és Hitler találkozásán olyan dolgokat beszéltek meg, amelyekről a két diktátornak eddig nem sikerült követek és közvetítők útján meggyőzniök egymást s most a személyes ráhatás, a közvetlen eszmecsere módszerével akartak élni. Bármint is történt, a találkozás nagy demonstráció volt a két nép, a két rendszer szoros együttműködése, barátságára mellett s a velük szembenálló áramlatok, ellenséges arcvonalakkal szemben. Ha más nem is állt volna Mussolini vizit-visszaadásán kívül a látogatás céljai között, már ezért is nagyjelentőségű esemény volt, amelyre lélekzet-visszafojtva figyelt fel az egész világ és álmélkodott fényes, soha nem látott külsőségein s a fogadó tömegek minden eddigit meghaladó lelkesedésén. Bizonyos azonban, hogy a két nagy államférfi megbeszélése nemcsak rendszerezése volt állásfoglalásuknak, politikai elgondolásaiknak és eszméiknek, hanem új tervek és elhatározások szülője is, amelyeket talán nem is sokára Európa is lát és érez majd.

A találkozó s a két nemzet érzelmeinek ilyen nagymérvű manifesztációja főleg abból a szempontból volt különösen nagyjelentőségű, hogy messzire láthatóan, messzire hallhatóan mutatta két nagy népnek, amely még nem is olyan rég szembenállt egymással, szoros, tárgyi alapon álló összezárkózását és szoros érdekazonosságát. Főleg az érdekazonosságot kell hangsúlyoznunk. Néhány évvel ezelőt úgy látszott, mintha a két ország örökre, vagy legalább is hosszú időre eltávolodnék egymástól. Akkor is, most is az érdekek játszották a főszerepet, de míg akkor eltávolító, most összehozó értelemben. Az események most is a jó öreg néhai Palmerston lordot igazolták, aki elsőnek adott hangot annak az örök igazságnak, hogy a nemzeteknek nincsenek örök barátaik vagy örök ellenségeik, hanem csak örök érdekeik vannak. 1934-ben hiába volt eszme-azonosság a két nemzet között, hiába hatotta át mindkettőt annak a tudata, hogy közös eszméik és rendszereik érdekében egyazon úton kell járniok s barátsággal kell egymást segíteniök, erdekeik különbözősége folytán útjaik elváltak. Az Eris-alma Ausztria volt, amelyet bírti akart Németország is s nem akart elveszíteni Olaszország sem. A velencei találkozó az érdekek ütköztek össze, legalább is azok az érdekek, amelyek mindkét népnél másodrendűekké kellett volna válniok a közös érdekek elsőbbsége előtt. Olaszország befolyását feltette s hinterlandját, Németország kétesértékű terjeszkedését

akart — mindkettő azt hitte, ez a legfontosabb érdeke.

Olaszország volt az okosabb és hajlékonyabb kettejük közül. Felhasználta a Németország ellenes európai hangulatot s mikor a német birodalom kimondta fegyverkezési egyenjogúságát, a két nagyhatalmat Mussolini vezette rohamra a német birodalom ellen. (Van olyan vélemény is, hogy a Duce voltaképp segíteni akart Németországnak, mikor a kétségkívül kardcsörtető Franciaország helyett maga vállalta a német lépés elleni akció megszervezését.) Tény, hogy a stresszi értekezlet után a két nép közt a háborús idők virágkorára emlékeztető éles feszültség állott be, ami alig akart enyhülni idők haladtával. Sokan álltak Olaszország lépése előtt érthetetlenül Németországgal együtt, pedig Olaszországnak ezt sajátos érdekei sugallták, a többi között elsősorban az, hogy a legjobb viszonyt alakítsa ki Franciaországgal és Angliával — az abesszíniai vállalkozás előestéjén.

A leszámolást elintézve azonban már mi sem állta útját a német-olasz viszony enyhülésének. Ausztria többé már nem volt elsőrendű fontosságúnak vélt érdek Olaszország számára, felismerte, hogy érdeke most már, hogy jólakott hatalom lett, a német birodalommal való együttműködésre utalja, mint Ausztria önállóságának török-szakad biztosítására és fenntartására. (Másképp áll a dolog Magyarországgal, amely a Berlin-Róma-tengelyen nem Eris-alma-szerepet játszik, hanem igen fontos összehozó erő, mondhatnánk egyensúlyi jelentősége van, másrészt Olaszországnak dunavölgyi pozíciójának fontos bázisa.) Németország érdekei védelmében sietve elfelejtette a nem is olyan régi múltat s gyorsan normalizálta viszonyát Itáliával. Érdekei az osztrák ügy jó elintézése, a bolszevistenes küzdelem, a gyarmati kérdés kedvező megoldása stb. mind olyan dolgok, amik miatt nem utasíthatta el az olasz jobbot, sőt, ha nem nyújtotta volna azt Rómából, előbb-utóbb ő nyújtotta volna ki kezét az Alpokon túlra.

Mindkét nagyhatalom érdekei, igazi és elsődleges érdekei védelmére fogott össze a Berlin-Róma-tengelypolitika keretében, hangulati és érzelmi tényezőkön felül érdekbarátság kapcsolja össze őket, amely minden mesterséges hangulatnál és frázisnál szorosabban fűzi össze őket. A ma használatos politikai virágnyelven ezt úgy mondják és mondják is, hogy az egymásiránti barátság, a közös világnézet, a világ békéjének fenntartása, szívélyes barátság stb. együttműködésük alapja, ez azonban egyet és egyellen valóságot jelent. Ne ijedjünk meg a valóságoktól. Erre éppen Mussolini tanított meg bennünket egyik legutóbbi cikkében, amelyben arról írt, hogy Európában látszatok uralkodnak a valóságok felett s látszatokért nem akarjuk észrevenni az igazságot. Az igazság az, hogy a két nemzetet az érdekek barátsága és azonossága fűzi össze, ami azt jelenti, hogy minden mesterséges köteléknél és ad hoc képződménynél szorosabb és tartósabb dolog terítette őket egy útra, olyan valami, ami minden időben a legerősebb hatóerő volt s a legfőbb mozgatója országok és népek tettvágyának.

Friss, erős és energiákkal telt hatalom mindkettő, céltudatos vezetés alatt állnak, amely a késő-középkor nagy reneszánsz-királyaihoz hasonlóan hatványozottan és egyöntetűen a nép és nemzet javára kamatoztatja és használja fel a nemzet erőit. Mindkettő tanult a legutóbbi háborúból: Olaszország rájött a háború végén, hogy ígéretekben (mint amilyenek a londoni szerződésekben voltak) nem lehet hinnie, Németország viszont arra eszmélt rá, hogy egyedül a fegyverekre nem lehet bízni az országot. Olaszország erre az alkalmas időpontban elfoglalta Abesszíniát, Németország pedig hajlékony diplomáciai munkát folytat fegyverkezése mellett. Két ország találta itt meg egymást, amelyek mindent megpróbáltak már, sokat tanultak (egymás példái-ból is!) s most közös, nagy érdekeik védelmére közös úton marsolnak a jövő felé. Ennek a közös útnak a felismerését és bevéltését pecsételte meg a nagy németországi találkozó, Mussolini és Hitler közel egyhetes demonstratív

együttléte.

Amit eddig mondtunk, azzal megfeleltünk arra a kérdésre is, tartós marad-e ez az egyesülés és ez a nagyjelentőségű együttműködés. Egy rövid pillantás különben az olasz és a német érdekekre minden választ megad erre. Ausztria Olaszország számára Abesszínia megszerzése után is fontos maradt, de fontosságából érthetőleg veszített, miután a német barátság számára jelentősebb és nagyobb életszükséglet is, márcsak birodalma megtartása miatt is. Olaszországnak ugyanis szüksége van a német támogatásra, amint hogy Németországnak is szüksége van erre éppoly mértékben. Az olasz-osztrák viszonylatban beállt lazulás kellemes Németországnak s közelív varázsoija előtte egy osztrák-német egyesülés reményét. Nem vonható kétség, hogy a két hatalom között főleg és egyedül az osztrák probléma okozott zavart, mióta ez közömbösített, a megértésnek mi sem állt útjába. Egyik ország sem rivalisa már a másiknak, de legalább is ez a rivalitás mindaddig paralizálódik, míg ketten együttthaladnak. Jól tudják, hogy együtt sokat, külön sokkal kevesebbet érhet el. Egyéb ütköző érdekek? Alig van. Mindketten jó viszonyt akarnak Angliával s szilárd frontot egy baloldali Franciaországgal s természetesen a szovjettel szemben. Ha még ehhez hozzáveszük, hogy közös nevezőre tudták hozni politikájukat Közép-Európa kisebb államaival szemben, illetve irányában, a Balkánon s az idő mindenütt nekik dolgozik, érthető, miért fogja el mindannyiszor a leghevesebb dühroham a szélsőbaloldali frontot, ha a mind szilárdabb Berlin-Róma-tengelyről hall s miért fordul egyre több kisebb állam egyre nyájasabb arcával és szívvel az olasz-német vonal felé.

Mindaddig, míg Olaszországot és Németországot közös eszmék, azonos világnézet fűzte csupán össze, az együttműködés lehetett érzelmileg rendkívül meleg, bensőséges, de real-

politikailag nem nyugodott szilárd alapokon. Mióta azonban érdekek és közös érdekek éltek és teszik szükségessé közös tengelypolitikájukat, reális kapcsolódásuk tartós és maradandó. Mindazok az államok, amelyek eddig is barátságban éltek velük és egymásratalálásukat óhajtották, a jövőben bizonyára még értéke- sebb támogatást kapnak tőlük s tevékeny együttműködést békepolitikájuk még eredményesebb folytatására. A változás bizonyára a nagyhatalmak arcvonalán jelentkezik majd hatékonyabban. A szovjet-befolyás meggyengülése Genfben és Párizsban már a Róma-Berlin-tengelypolitika eredménye. A Chamberlain-vezette Anglia közeledése Olaszországhoz és Németországhoz hasonlóképpen a fasiszta-nemzetiszocialista-tengely vonzása. Angol és francia lapok mind sűrűbben írnak négy-, illetve öthatalmi megegyezésről, ahol az ötödik hatalom nem Orosz-, hanem Lengyelország lenne. Ennek a megegyezésnek ma csak egyetlen akadálya van: a szovjet. De mit fejlődtek a dolgok csak fél év alatt is! Míg fél-három-negyed esztendővel ezelőtt a helyzet ebből a szempontból vígasztalan képet mutatott, ma a szovjet-befolyás gyengülésével Anglia mind bátrabb és önállóbb aktivitása s Franciaország egyre habozóbb magatartása figyelhető meg. Arra, hogy Anglia csatlakozzék az olasz-német-tengelyhez, természetesen gondolni sem szabad, amint arra sem — legalább is egyelőre, hogy Franciaország felmondja a szovjet-barátságot, de hogy lazítani lazíthat és lazítani is fog rajta, az irányban erősen optimista vélemények hangzanak el.

Bármint lesz is, a nagy németországi diktátor-találkozó nem múlik el nyomtalanul és eredménytelenül. Hatását és következményeit érezni fogja majd Európa, ha ma nem, holnap bizonyosan, reméljük olyan irányban, mint ahogyan Mussolini legutóbbi pregnánsan kifejezte, az erős béke megszervezésével.

Az ipar teljes nacionalizálását követeli Moteanu szenátor

„Köte ezni kell a vállalatokat, hogy tanoncok többsége román nemzetiségű legyen”

Mit tartalmaz a román személyzet elhelyezésére kiküldött bizottság jelentése?

Bucuresti. Saját tud. A jobboldali lapok ma részletesen ismertetik Moteanu szenátornak, román személyzet elhelyezésére kiküldött bizottság elnökének, az ipar- és kereskedelmi miniszterhez benyújtott jelentését.

A jelentés szerint a 156 vállalatnál, amelyet vizsgálat tárgyává tett a bizottság, a külföldiek száma csakugyan lényegesen csökkent, de a kisebbségi arányszám még emelkedett a románokéhoz képest. Különösen a szakmai munkások és az ügykezelő személyzet kategóriáiban.

A nemromán vállalat-tulajdonosok — folytatja megállapításait a jelentés — bebizonyították, hogy minden felhívás, minden záros határidő ellenére is, a román elem kizárását célzó politikát folytatnak, ami a jelentéshez mellékelte kimutatásokból egész világosan kitűnik.

Az érdekeltek azzal védekeznek, hogy kellő

felkészültségi technikai és adminisztratív munkaerők körében nincsen munkanélküliség. Ez az ellenvetés azonban — mondja a jelentés — nem helytálló, mert Romániában az értelmiségi munkanélküliség kimutatása nem is létezik, miután az értelmiségiek szegényezete megtöltte nekik, hogy munkanélkülieknek nyilvánítsák magukat.

Az az érv is elesik, hogy nincs román technikai munkaerő, mert sok példa van arra, hogy szakképzett román munkaerőket kisebbségieknek vagy idegeneknek rendelnek alá a magánvállalatoknál, ami sértő. És, ha mégis elfogadják az ellenvetést, hogy nincs román technikai munkaerő, ez még nem jelenti, hogy a vállalatok tulajdonosai karbategyűjtik kezüket, mint aki megjellette kötelességét. Megmarad a kötelezettségük, hogy a legrovidebb időn belül román technikai személyzetet képezzen ki, amit azonban ők — e ezt az esetek többségében megtagadják — nem akarnak megtenni.

A nagyvállalatoknál a tanoncok mind kisebbségi. Ezekből kerülnek ki a szakmunkások, a mesterek, a munkavezetők és az alacsonyabb rangú technikai személyzet. Minthogy román nemzetiségű tanoncokat a vállalatok csak kis mértékben vesznek fel, a lehetőség eleve ki van zárva arra, hogy a román elem az ipari vállalatokban számszerűleg is előrehaladjon. Ezzel szemben szakiskoláink olyan kiképzést nyújtanak, amelyek nem felelnek meg az iparvállalatok valóságos szükségleteinek s így a kisebbségi elem előnyben marad.

A jelentés szerint a helyzet kulcsa az, hogy a vállalatokat kötelezni kell, hogy tanulójának a többsége román nemzetiségű legyen. Aztán, folytatja a jelentés, további lépéseket kell tenni az ipar nacionalizálása felé.

Coudenove-Szenterkeresztly:

Beszélgetés az életszentségről

88 oldal. Izléses karton borítékban. Ár 65 lel és portó.

Rendkívül mélyenjáró példabeszédekben mutatja meg ez a könyv Árpádházi Szent Erzsébetben az emberszert harmonikus egységét

Megrendelhető könyvesboltunknál.

Japán válasziggyék a nyílt városok bombázásáról.

Kinai aknatámadás egy japán csatahajó ellen a sanghaji vizeken

Nyílt szövetség készül Szovjet-Oroszország és Kína között

Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint a japán kormány átadta a tokiói angol, francia, amerikai és szovjet nagykövetnek Japán válasziggyékét a nemharcoló kínai lakosság állítólagos bombázása ügyében emelt vádakra. A választ még nem hozták nyilvánosságra.

A JAPÁNOK BENYOMULTAK LIUANGBA.

Sanghainál jelentik: A japánok szerdán harminckilométeres frontszakaszon támadást intéztek az északi pályaudvar és Csapej ellen. A támadást husz japán repülőgép támogatta. Az északi pályaudvart, amelyet a kínaiak a harcok kezdete óta bámulatos szívóssággal védelmeznek, még most sem sikerült elfoglalni.

A japán főhadiszállás jelentése szerint a támadás során a japánok benyomultak Liuhangba.

A kínaiak ezt tagadják, azt azonban elismerik, hogy súlyos veszteségeket szenvedtek.

A sanghaji vizeken horgonyzó „Isumo” japán csatahajó ellen a kínaiak szerdán aknatámadást intéztek. Husz kínai katona egy csónakban óriási uszóaknál vitt a hajó közelébe. El is érték a hajót védő acélhálót, de amikor a hálót át akarták vágni, a japán legénység tüzelni kezdett.

A parton levő kínaiak ekkor a partról az aknába bekapcsolták az áramot és felrobbantották.

A robbanás irtózatos erejű volt, de a japán hajó majdnem teljesen sértetlen maradt.

KÖZÖS AKCIÓRA KÉSZÜLNEK JAPÁN ELLEN AZ ANGOL SZAKSZERVEZETEK ÉS A MUNKÁSPÁRT

Londonból jelentik: Az országos munkásszervezetek és szakszervezetek elnökei, valamint a munkáspárti vezetők elhatározták, hogy közös cselekvésre hívják fel Anglia dolgozó osztályait Japán ellen. A határozat elítéli a japánoknak a kínai polgári lakosság elleni légitámadását és kéri a kormányt, tiltsa meg, hogy angol polgárok hadianyagot adjanak el és pénzt küldhessenek

nek Japánnak. A Labour-mozgalom országos szövetsége felhívást intézett az angol kormányhoz, hogy a Népszövetség útján a japán áruk bojkottjára bírja rá a többi nemzetet és ebben maga is vegyen részt.

ANGLIA REPÜLŐGÉPEKET SZÁLLIT KINÁNAK.

Londonból jelentik: Az „Ewening News” szerint a gloucesteri angol repülőgépgyár a kormány tudtával és beleegyezésével hadirepülőgépet szállít Kinának. A nankingi központi kormány a legmodernebb típusu harci repülőgépeket rendelte meg a gloucesteri gyárban. A szállítandó repülőgépek „Gladiá-

Tokióból jelentik: Japán körökben úgy látják, hogy Szovjet-Oroszország és Kína között most már nyílt szövetség készül. Ezzel magyarázzák Bogomolov nankingi szovjet nagykövet váratlan Moszkvába repülését. Japán vélemény szerint az orosz-kínai tárgyalások első eredménye az lesz, hogy a szovjet-kormány fegyverszállítmányokkal fogja támogatni Kinát, hogy addig is, míg a vörös hadsereg átszervezése megtörténik, ily módon akadályozzák meg Japán győzelmét Kína felett. Japán vélemény szerint a vörös hadsereg átszervezése félúton belül véget ér és ezután a Szovjet a távolkeleti haderejét a kínai kormány rendelkezésére bocsátja, hogy

tor” rendszerű, együlékes, könnyű vadászgépek, amelyek óránként több, mint négyszáz kilométeres sebességet tudnak elérni.

A lap megjegyzi, hogy

az angol kormány évek óta nem adott engedélyt katonai repülőgépek kivitelére, miután az angol légiflotának is nagy szüksége van az angol gyártmányú gépekre.

Hosszu idő óta most történik meg először, hogy idegen országba szállítanak angol katonai repülőgépet.

Orosz-kínai katonai szövetség?

ellentámadásba menjen Japán ellen. A japánok erre számítanak is. A Kinában élő külföldi katonai megfigyelők jelentik, hogy a japánok felülően nagy haderőt vonnak össze Mandzsuriában. Kétszer annyi csapatot küldenek ide, mint Észak-Kínába.

A „Daily Telegraph” szerint Mandzsuriába szállítják a legfiatalabb korosztályokat, a legválogatottabb ezredeket, a legjobb ágyukat és repülőgépeket, míg Kinába csak az idősebb korosztály és másodrendű hadianyag kerül. Ha Mandzsukuo ellen a Szovjet támadást indítana, Japán máris félmillió embert és kétezer repülőgépet tudna ellenük harcbavetni.

Tisserant bíboros timisoarai látogatása után elhagyta az országot

Timisoara Saját tud. Tisserant bíboros szerdán Arad felől jövet Timisoarara érkezett dr. Nicolescu blaji metropolita, dr. Frenjiu oradeai, dr. Hossu clujai, dr. Rossu baia marei és dr. Balan lugoji görög katolikus püspökök, Sensi József bucaresti nunciaturai titkár és dr. Stan oradeai görög katolikus teológiai tá-

nár kíséretében. A pályaudvaron Tisserant bíborost Pacha Agoston megyéspüspök, Blaskovits Ferenc prelátnak, nagyprépost, Kayser Lajos prelátnak-kanonok, dr. Unterweyer Lothar kanonok, papneveldei rektor, dr. Waltner József püspöki irodaigazgató, valamint Vöő Péter végzett teológus, másrészt Muntean György görög katolikus vikárius és Téglás László görög katolikus plébános várták. Pacha Agoston megyéspüspök néhány szóval üdvözölte a bíborost és kíséretét, akik innen a római katolikus püspöki palotába hajtottak, majd a Miasszonyunkról elnevezett iskolánövérnek anyaházát és mintászerű intézetét tekintették meg, ahol Labong Mária Alexandra tartományi főnöknő fogadta a magas vendéget. Tisserant bíboros nagy megelégedését fejezte ki a mintászerű rend és fejjelem felett. Hideg büffé után az állomásra hajtottak és a Simplon-expresszsel elhagyták Timisoara városát. Tisserant bíborost a határig elkísérte Pacha Agoston megyéspüspök, Balan Ioan dr. lugoji görög katolikus püspök és dr. Valtner József püspöki irodaigazgató. Jimbolean az ottani görög katolikus dalárda énekkel köszöntötte a bíborost, aki megköszönve az üdvözlést, hangsúlyozta, hogy mennyire jól érezte magát Romániában. Ezért háláját fejezi ki az országhatáron.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Gyenge légáramlás, még helyenként, főként északkeleten kisebb eső, pánteken már kevesebb felhő, több napsütés. Az éjjeli lehülés keleten fokozódik, a nappali hőmérséklet általában erősödik.

A Sanghainál megsebesült japán matrózokat jokosuka japán város vasúti állomásán nagy ünnepséggel és szeretetadományokkal fogadták.

Erőteljes tevékenységre készülnek a kommunisták Franciaországban és Belgiumban

Kétszáz házkutatást tartott a párizsi rendőrség a pokolgépes merénylet ügyében

Amszterdamból jelentik: Mint a *Handelsblatt* Brüsszelből jelenti, a kommunista internacionálé a legközelebbi napokban Párizsban felállítja az ügyvezető kibővített akcióbizottságot. A harmadik internacionálé e párizsi bizottságának lesznek alárendelve a belga és flamand kommunista pártok is. A bizottság létesítéséből a lap arra következtet, hogy Franciaországban és Belgiumban a kommunisták erőteljesebb tevékenységre készülnek.

REJTÉLYEK USTINOV SZOVJETKÖVET HALÁLA KÖRÜL

Tallinból jelentik: Még e hó 23-án a szovjet követségen titokzatos körülmények között hirtelen meghalt Alexander Ustinov szovjet követ. A követség közlése szerint a halált szívshühűs okozta. Ustinov rejtélyes halála azonban ma már az egész éjszakai közvéleményt izgatja. Ustinov ugyanis a szovjet kormány előtt már régóta trotszkista-gyanús volt. A tallini szovjet követség katonai attaséját, Tupikov őrnagyot, rövid idő előtt rendelték vissza Moszkvába, mert ellene is az volt a vád, hogy összeköttetést tartott fenn a trotszkistákkal. Alig hogy az őrnagy visszatért Moszkvába, a GPU letartóztatta. Rövid idő múlva a követség másodtitkárát, Lapinszkijt is visszarendelték és őt is letartóztatták. Ustinov halála előtt néhány órával rejtélyes sürgőnyt kapott. Most a föltevés merült föl, hogy Ustinovot ezzel a sürgőnyvel szintén visszarendelték Moszkvába.

A TANUK NAGYRÉSZE A G. P. U. MEGTORLÁSÁTÓL FÉL ÉS NEM MERNEK VALLANI A MILLER TABORNOK ELTŰNÉSE ÜGYÉBEN

Párizsból jelentik: A Miller tábornok eltűnése ügyében megindított nyomozás igen lassan halad előre. A rendőrségen kijelentették, hogy nagyon óvatosan kell eljárni, mert

a tanuk nagyrésze a GPU megtorlásától fél és csak úgy hajlandó vallomást tenni, ha a rendőrség teljes titoktartást biztosít.

A rendőrség a nyomozást most főként a párizsi oroszok körében folytatja. Hír szerint Skoblinnak, az egyik párizsi bankban folyószámlája volt. A rendőrség erről felvilágosítást kért a bankszindikátustól. Eddig azonban még nem kapta meg a választ.

A *Journal des Debats* szerint

Skoblinnak az ügyben játszott aljas szerepe mindjobban kitűnik.

Miller tábornok sorsáról azonban a rendőrség még ma sem rendelkezik semmilyen adattal. A pokolgépes merénylet ügyében a rendőrség eddig kétszáz házkutatást tartott anélkül, hogy a tettesek nyomára bukkant volna. A lefoglalt okmányok csak bizonyos gyanús elemek és szélsőséges körök titokzatos tevékenységére vetettek némi világot.

FEGYVERFOGHATÓ FÉRFIAKNAK NEM ADNAK MENEDEKJOGOT FRANCIAORSZÁGBAN.

Párizsból jelentik: A francia lakosság körében az utóbbi időben élénk tiltakozások hangzottak el az ellen, hogy egyre több spanyol anarchista és kommunista árasztotta el Franciaországot. A belügyminiszter most rendeletet adott ki, melynek értelmében a jövőben csak öregek, asszonyok és gyermekek élvezhetnek menedéj jogot Franciaországban. Minden fegyverfogható férfit azonnal vissza kell szállítani Spanyolországba.

Norvég polgármesterek Párizsban.

Stockholm és Helsinki polgármesterei Párizsban jártak és megkoszorúzták az ismeretlen Katona sírját. Képünk az ünnepies aktusról készült.

Knock-out!...

Ülök a moziban s a Világhíradó jóvoltából a legfrissebb amerikai box-szenzációt látom és hallom.

Két félméletlen óriást hoz elém ez a vízió, akik hangtalanul öklözik egymást, összeesze-koccano koponyákkal, mint két egymásnak rontott, kergető kos. Az egyik kóvér, fekete ember, szurokként fénylő hajjal és irtózatossággal, amelyek szörös-barnán rengenek az ivilámpák szikrazásában, a másik kiálló pofacsontos, hókafejú, mint a sületlen zsemlye és ziháló mellett kapkodja a levegőt.

Egymásba gabalyodó testtel szuszognak és hörögnek a kötélkorláttal elkerített pódiumon, az újságírók körbefutó kis asztala fölött, akik légyészögletes bőrtáskában hozzák magukkal az írógépeket és beállítják a diktafonokat; rádiók mikrofonjai, hangosfilmgépek, külön telefonhuzalok várnak fülhegyezve, a tudósító technika egész felkészültsége s a megfeszült csendben csak a lihegést hallani s a meztelen testeken puffano boxkesztyűk pengőtűszerű dobogását a bíró rövid, éles fütyveitől megszagatva.

A magas kopár dobogó nappali fényben fehérlik, a kötelek alatt ingujjra vetezett szakértők bujkálnak, az eredményhirdető kezében kürtszerű megafón, a masszörök bolyhos kendőkkel, szivaccsal, alkohollal, étterrel, vízes vödörrel vártálnak s egy-egy szünetben mint inkvizícióspríbékék rárohannak a félajultakra, combjukat paskolják, esszenciával kenik, dörzsölik, legyeznek őket, tartják a szájbölgető poharakat s visszarakják kiszáradt inyükre a kihullott kaucsukfogvédőt... fotografáló masinák kattognak, filmgépek forognak s a göngök tamtamját és időjelző cséngők berregését elnyomja a tömeg hangkaosza.

— Menj rá! Üsd le! Öld meg! Vágd fél-

tövön! Crechet-t az állkopcsára! Knock-out!

A közönség... igen... a kétszáz ezer fejű Cézár, akik az U. S. A. minden részéből bedübörögtek a különvonatokon, ezermérföldes távolságokból szálltak le a fiadelfiai repülőtéren, motoroscsónakokon, nagy gőzöskön, fery-bootokon, autóbuszokon, autókön özönlöttek elő, lovas- és motoros rendőrkordonok között, micsoda zajjal, kiabálással, a szírnézőknek, mindenféle túlköknöknek micsoda eszeveszett kakofóniájával — s most egyetlen fekete masszába tapadva szorong az amfiteátrum póterkélyein, recsegő tribünjein, a karzatokról alátűző reflektorok fényében, mint fantasztikus üstökös alatt... csillagos lobogók lengésében, rezesbandák, fütyök, tapsok, püsszegések, hurrogások hisztériás jazzbandja közepette... tombol, őrdjög, sapkáját dobálja, morog, izgul, ujjong, hullámszik, mint siesztogó tengerár — s mintha egyetlen közös idegszál rángatná: egyszerre ugrik fel, mikor az egyik gladiátor, egy gyomorszájra mért jobbkezes nyomán, lassan csúszik le a földre s üveges szemé düledten elmered, mint a döglött halé...

A manager, az alélt boxbajnok ügynöke, tréner, tulajdonosa — minden szabály ellenére — villámgyorsan ugrik át a kötélen, felkapaszkodik a pódiumra s előbb pattogó rövid utasításokat sugdos embere fülébe, majd teljes erejéből ordítja: Állj fel!... ám ez süketen-vakon, kifordított tagokkal, mint rettenetes göröcsben terül el a tribün közepén, mialatt a vezető s a másodpercek számlója... a zenekar a Radames-marsot intonálja s a győztes vadbika, vérvörös fürdőköpenyben, mint díjat nyert hóhér, hajlong az őrdégi ordításban, tapsban és fütyörkésben, ami itt a legmagasabb elragadtatás jele... A cirkusznak vége, a nép megrohanja a büfféket és mohón, elégedetten fal bele a „hot dog“-okba, a yankee-humor által „forró kutyá“-nak nevezett zsemlyébe ágyalt félvirsálkba... és mindenki boldog, mindenki büszke, mindenki úgy érzi,

mintha külön-külön ő is vesén sújtotta volna az elbukottat. — mert hiszen azé a hír, a dicsőség, a pénz, a tömegtetszés paroxizmusa, azé a világbajnokság, aki bele tud lépni a gyengébb belébe, aki nagyobbakat tud ütni a másik szemébe, orrába, szivgödrébe: knock-out!...

*

Ülök a moziban és arra gondolok, hogy ugyanabban az időben vannak zenék, akik inkább helyett agyspirálisait gyöttrik, hogy egy lépéssel előbbre lökjék azt a sokszor átoknak, sokszor szétfeszülő chiméranak, személyvesztő bravúrnak és oly ritkán áldásnak tetsző valamit, amit egyetemes civilizációnak hívnak; — vannak kezek, amelyek boxbandázs és boxkesztyű helyett sterilizált gumikba préselve síkianak véresen, sarga és puffadt hullák szigereiben, hogy szívet, vért velót tudjanak pótolni, szinte teremtvé, mint egy Isten; vannak homlokok, amelyek a Faustok örök szkepticizmusával hajolnak bacillustelepek és szérumok, kémilőcsövek, retorták, lombikok misztériuma fölé a Bunsen-láng kék glóriájában; — vannak olajat és kormot verejtékezők, akik fülük sztetoszkópjával hallgatódznak motorok, turbinák, gépek acéltésztén... vannak proféták és apostolok, akik milliókat térítettek jobb, igazabb lelkekké... vannak költők, művészek és írók, akik a legszivarványlább auto-da-féban felegetik önmagukat, hogy mint egy élő tűzijáték élő rakétáit pofofgatásak el lelkük minden színét, a legkönnyűre-tesebb ajándékot szórva le a tömegnek: az álmot, az illúziót, az életelfejtetés, valóság-elaltatás mindennél drágább narkotikumát; — vannak Shakespearek, Danték, Copernikusok, Newtonok, Keplerek, Stephensonok, Pasteurók... micsoda rongy az ő dicsőségük egy tízrondos boxmeccs nehézsúlyú héroszához képest!

Ülök a moziban és szégyenlém ezt a száradot.

M. E.

Hitler visszaadja Mussolini látogatását

Németország és Olaszország nem tűri, hogy akár Madridban, akár Barcelonában egy másik Moszkva alakuljon ki

Berlinből jelentik: Mussolini kíséretével együtt szerda délután elhagyta Berlint és hazaindult Rómába. A pályaudvaron a Ducet ünnepélyes külsőségek között bucsuztatták. Mussolinin az osztrák határig elkísérte Hess Rudolf, a Vezér helyettese.

Mussolini németországi látogatásáról hivatalos jelentést nem tesznek közzé. Hangoztatják, hogy nincs is szükség hivatalos jelentésre, mert a Duce németországi látogatását semmiképpen sem lehet a szokásos diplomáciai és politikai látogatások mértékével mérni.

A német—olasz viszonyt és a két nemzet politikai állásfoglalását a hétfőn elmondott pohárköszöntők és a kedd este elhangzott beszédek eléggé megvilágították. Az a meleg fogadtatás pedig, melyben az egész német nép Olaszország vezérért részesítette, mutatja, mennyire helyesli a nép a Duce és Hitler célkitűzéseit.

EZ A KÉT NÉP A VÉGSŐKIG EGYÜTT FOG HALADNI NEMCSAK AZ ESZMÉNYEKBEN, HANEM A CSELEKVÉSBE IS.

Rómából jelentik: Gayda főszerkesztő a „Giornale d'Italia”-ban Mussolini és Hitler találkozásának mérlegét a következőkben állítja össze:

— A találkozó eredménye abban a törhetetlen elhatározásban foglalható össze, hogy ez a két nép a végsőkig együtt fog haladni nemcsak az eszményekben, hanem a cselekvésben és visszautasítanak minden olyan idegen politikai, vagy diplomáciai kíséreltet, mely egyiket a másik ellen ki akarja játszani. Ugyancsak törhetetlenül el van szánva a két nemzet, hogy megvédi a fennálló kormányzati rendszert. Mindketten keresik a békét Európa nemzetei között. És mindketten el vannak törekelve arra, hogy folytatják a megalkuvást nem ismerő harcot a béke engesztelhetetlen ellen-

sége, a bolsevizmus ellen. Ami Spanyolországot illeti, a két ország politikája a következőkben foglalható össze: Nem tűrik, hogy akár Madridban, akár Barcelonában egy másik Moszkva alakuljon ki. Ebben a tekintetben Berlin és Róma egyetértése tökéletes. Minden más kérdésben, mely az európai kormányokkal való kapcsolatokból folyik, meg kell várni, hogy az egyes kormányok világosan körvonalozzák álláspontjukat.

RÖVIDESEN SOR KERÜL HITLER OLASZORSZÁGI UTAZÁSÁRA.

Berlinből jelentik: A Havas jelentése szerint olasz körökben az a hír terjedt el, hogy Mussolini meghívta Olaszországba Hitler. Az utazás időpontját még nem állapították meg, de azt hiszik, hogy rövidesen sor kerül rá.

NAGYSZABÁSÚ ELŐKÉSZÜLETEK MUSSOLINI RÓMAI FOGADTATÁSÁRA.

Bécsből jelentik: Mussolini kíséretével csütörtök hajnalban 4 óra tájban érkezett a Kuffsteini osztrák határállomásra. Itt Mörl udvari tanácsos, közbiztonsági igazgató szállott be vonatába. A különvonat mozdonyának vezetését pedig Scherl mérnök, udvari tanácsos, a szövetségi vasutak igazgatója vette át Innsbruckban három percig állt a vonat 5 óra 38 perckor érte el a különvonat a brenneri ha-

„Remélem, hogy mielőbb alkalmam lesz önt Olaszországban üdvözölni”

Mussolini távirata Hitlerhez, a német határról

Rómából jelentik: Mussolini Németország elhagyásakor a következő táviratot intézte Hitlerhez:

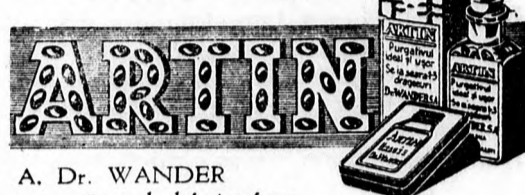
— A határ átlépése alkalmával gondolataim megegyezően visszazárlnak Nagyméltóságodhoz, vizsgálva azokra a felejthetetlen

Szoptató anyák!

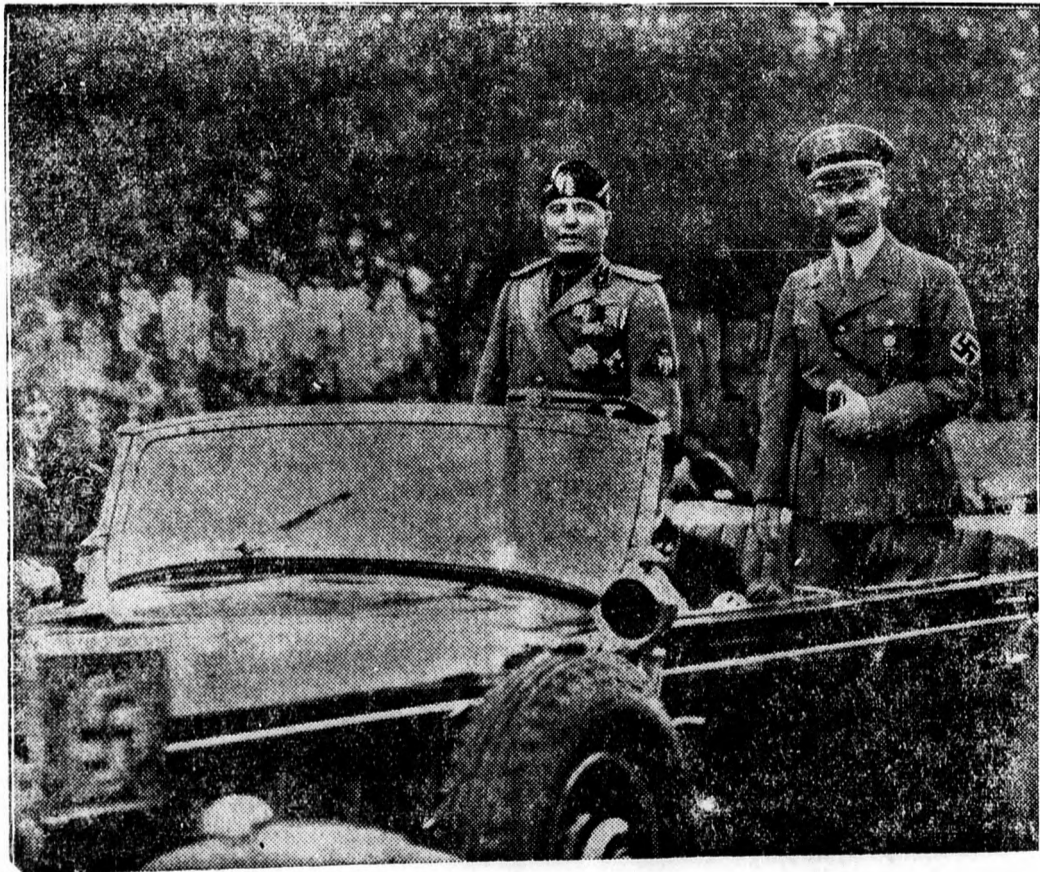
Ne felejtsek el, hogy tejük minősége első sorban a jó közérzettől függ. Ha az anya ideges, rosszkedvű, annak hatása azonnal megérzik a tejen, ami hátráltatja a gyermek fejlődését. A jó közérzet első feltétele a rendes széklet: ARTIN dragee az a hashajtó, amely görcsöktől mentesen, kellemesen végzi el feladatát.

Szoptató anyáknak ARTIN dragee!

A. Dr. WANDER
üzemek készítménye.

tárállomást és délután 4 órakor érkezik Rómába. Fogadtatására rendkívül nagyszabású előkészületeket tettek.

Mussolinin Németországból való elutazásakor a Vezér kísérette a berlini pályaudvarhoz és a németek milliói ünnepelték.

napokra, amelyeket Önnel az Ön nagyszerű népe körében töltöttem. Köszönetet mondok megegyezően azért a meleg fogadtatásáért, amelyben engem Ön és népe részesített. Szíven tele van a pompa, a munka és a hit látványával, melyet az Ön hatalmas, újjászületett hazája büszkén tárt elém. Ezek a napok megpecsételték azt a szoros összetartozást, mely a nemzeti szociálista Németországot és a fasiszta Olaszországot összekapcsolja és megpecsételték a két ország szándékainak összhangját és szilárdságát, valamint a két ország barátságának felbonthatatlanosságát. Ezek a napok csak még jobban elmélyítették és még nagyobbá tették az ön műve iránti csodálatomat és személye iránti barátságomat. Fogadja köszönetem újbóli kifejezése mellett úgy Ön, mint az Ön nagy hazája legőszintébb jókívánataimat. Remélem, hogy mielőbb alkalmam lesz Önt Olaszországban üdvözölni.

Négy helyet kapott a Magyar Párt a turdai városi tanácsban

Turda. Saját tud. Befejeződtek a 14 tanácsosi tisztség betöltésére kiírt részleges városi tanácsválasztások. A három szavazatszedő bizottságnál összesen 2540 érvényes szavazatot adtak. Ebből az egyesült román pártok 1766, a Magyar Párt 783 szavazatot kapott. A Magyar Párt tehát 30,7 százalékos eredményt ért el és a tizennyolc tanácsosi helyből négy helyet kapott. A magyarságot tehát a városi tanácsban Farkas István edénygyáros, Jr. Grogmán Gabor ügyvéd, a turdai Magyar Párt ifjúsági tagozatának elnöke, Szémán József pék és kereskedő és Zalányi Samu kereskedő, a turdai magyar Kereskedők Egyesületének ügyvezető alelnöke fogják képviselni.

A kisebbségi jogok érvényesítését igéri a Nemzeti Parasztpárt

Pop Ghița, volt kisebbségi miniszter pártszervező útja Treiscaune-megyében

Tg.-Săucesc. Saját tud. Vaida Sándornak a nemzeti parasztpártból való kilépése óta Treiscaune megyében nagyon megapadtak, illetve megoszottak a hívek és a megyei nemzeti-parasztpárti tagozat alig-alig hallatott magáról. Most azonban, úgy látszik, a közeli választások reményében, hirtelen erőteljes mozgalom indult és Pop Ghița, a volt kisebbségi minisztert választva megyei t. elnökké, az elmúlt vasárnap Breteuban, Martonuşon és Tg.-Săucescen tartottak párttoborzó gyűléseket, melyeken Pop Ghița is részt vett.

A tg.-săucesci gyűlés d. u. 5 órakor kezdődött és az Európa éttermében mintegy száz érdeklődő, nagyjából vidéki magyarok jelentek meg, akik kíváncsian várták a volt kisebbségi miniszter beígért, kisebbségi kérdéssel foglalkozó beszédét.

A gyűlést Matei ügyvéd, a tg.-săucesci tagozat elnöke nyitotta meg, majd a megyei tagozat egyik főembere, Cergi Pop sftu-gheorghiei gyógyszerész emelkedett szólásra.

Cergi Pop elsősorban is elnézést, illetve belemegyezést kért a jelenlevő románoktól, hogy ez alkalommal, tekintettel a többségben levő magyar hallgatóságra, magyarul is beszélhessen.

— Ugyanolyan jó románok vagyunk mi is, mint azok, akik a mellüket döngetik s még akkor se szólalnak meg magyarul, ha tudnak, de mi abban nem látunk semmi hibát, ha az ország kisebbségi lakóinak nyelvén beszélünk a kisebbségekkel, mert tudjuk, hogy hazánkban vannak kisebbségek, akiket respektálni kell.

A tetszetős bevezetés után a szükséges konszolidációról, a megértésről beszélt és bemutatta Pop Ghița volt minisztert, mint volt kisebbségi miniszter, aki mindig azon volt, hogy a magyarság megelégedett legyen és hogy a román és magyar nép közti ellentét kiegyenlítődjen.

Cergi Pop ezután a párt programjáról beszélt s aztán hangsúlyozva azt, hogy nem céljuk a magyarságot, a Magyar Párttól eltávolítani, pusztán kritikai szempontból elkezdte bírálni a Magyar Pártot s azt állítva, hogy még mindig az 1867-es függetlenségi alapon áll, amennyire lehetőleg kimagyarázta azt is, hogy tulajdonképpen a Nemzeti Parasztpárt az egyetlen, amelyik a demokratikus jogokért küzdve, a magyar kisebbségnek is csak jót akar.

Pop Ghița a románoknak a liberálisokról, a magyaroknak a Magyar Párttól beszélt, de megemlíti az alba-uliiai határozatot is.

Nagyon szerényen, kicsit fáradtan kezdi meg propaganda beszédét Pop Ghița. Előbb románul beszél és egy kedélyes történetet mond el, a halál felé közelgő öregemberről, aki élete utolsó idejét úgy teszi nyugodtá, hogy egy nagy, nehéz ládát mutogatva gyermekeinek, kilátásba helyezi, hogy a láda tartalmát mind nekik hagyja.

A gyermekek valósággal versenyeznek a szülő kegyeiért, jól tartják, kényeztetik a jó örökség reményében s mikor az öreg halála után mohó kíváncsisággal bontják fel a nehéz ládát, megdöbbenve látják, hogy kincs helyett nehéz kődarabok vannak benne.

— Ilyen a liberálispart is, — mondja Pop

Gerely Jolán:

Hivatás vagy robot

(A dolgozó leány)

Ara 110 lei és portó.

Kapható könyvosztályunkban

Ghița. A választások előtt minden földi jót megígért s a választás után adókkal, drágasággal nehezíti az életet.

A liberális párt alapos bírálata után magyarrá fordítja a beszédét.

Szépen, választékosan beszél magyarul és a diktatúra és demokrácia közti különbséget az olasz, német, spanyol példákkal világítva meg, arra a következtetésre jut, hogy a diktatúra okvetlen háborúba sodorja az emberiséget.

Majd hirtelen átmenettel a Magyar Pártot veszi bírálata alá s előrebocsájta, hogy ő különösen Sándor Józseffel, de a többi magyarpárti vezetővel is személyileg rokonszenvez, mégis azt állapítja meg, hogy a Magyar Párt politikája neki nem tetszik s főképpen azt nem érti meg, hogy amikor a kisebbségek helyzete éppen a liberális kormányzat alatt napról-napra nehezebb lett, miért történt meg az, hogy egyes község, vagy megyei választásokon a magyarság a liberálisokkal kötött paktumot s ezáltal, valamint az Avarescu-paktummal is a nemzetipárti vezetők között szinte azt a látszatot szülte, hogy ha ők is jóba akarnak lenni a Magyar Párttal, ha a magyar kisebbség támogatását az ők pártjuk is el akarja érni, előbb ugyanúgy, mint a liberálisok, el kell nyomják a kisebbséget.

Beszéde további során bírálja a vezetőket felsorolja a magyarság legutóbbi 3-4 év alatti sérelmeit és megállapítja, hogy amikor győz a demokrácia, győznek a kisebbségi jogok is.

A hallgatóság között néhányan halk megjegyzést tesznek arravonatközben, hogy amíg a Nemzeti Parasztpárt volt kormányon, miért nem valósította meg az alba-uliiai határozatot.

A volt kisebbségi miniszter fülét úgy látják nem kerüli el a halk beszélgetés se és azonnal magyarázatot ad.

Nem volt elég idő a kisebbségi kérdés megoldására. Aztán előbb le kell győzni a reakciót és csak úgy lehet elérni, hogy a kisebbségi nemzetközi szerződések respektáltsanak.

A Nemzeti Parasztpárt, ha őt segítik a demokratikus munkájában, megvalósítja ezeket.

Magyar nyelvű iskola, akár felekezeti, akár állami, szükséges, sőt az is szükséges, hogy a Székelyföldön a román gyerekek is tanuljanak hetenként néhány órát magyarul, hogy azután olyan román tisztviselő-generáció nőjön fel a kisebbségi vidéken, akik értik a kisebbségek nyelvét.

— Mi is akarjuk az elszékelyesedett román gyermekek visszarámósíttatását, — mondja Pop Ghița. — de ezzel az ürüggyel nem tartjuk helyesnek román iskolába kényszeríteni a székely gyermekeket.

Bírálja a kisebbségek ellen uszító román újságírók munkáját és helyteleníti, hogy a cenzúra megengedi az olyan lázító munkát, mert nem lehet szerinte cél a mások nemzetiségének becsmérlése.

A Nemzeti Parasztpárt nem óhajtja igénybevenni ezeket a harci eszközöket, hanem csak egyet köt ki magának. Es ez a következő:

Romániának joga van nemzeti állam lenni és peccsétjét rányomni az állami életre, ami viszont nem jelenti azt, hogy valakit bántani lehessen azért, mert magyarnak vallja magát.

A Pop Ghița beszédét nagy figyelemmel hallgatták végig a székelyek. Sok igazságot is mondott, sok szépet is ígért, csak az a baj, hogy az ilyen ígéretekben már a legvérmesebbek is csak félve remélnek, mert eddig, sajnos csak elhangzott szó maradt a legtöbb ígért, melyet szavazategyűjtő propagandának használtak az összes román pártok.

Pedig nem is olyan nehéz, a megvalósítása az ígéreteknek — ha komolyan akarnák

Alkotmánymódosítás készül Törökországban

Ankarából jelentik: Politikai körökben híre jár, hogy Törökországban alkotmánymódosítás készül. A fennálló nemzetgyűlés mellé szenátust akarnak létesíteni, tehát visszatérnek a kétkamarás rendszerre.

Rövidesen visszatér Angliába Windsor herceg

Londonból jelentik: Szerdán este elterjedt hírek szerint a windsori herceg rövidesen, lehet, hogy már a jövő hónapban visszatér Angliába és végleg ott marad. Ezek a hírek arra a találkozási támaszkodnak, amelyek Hore-Belisha angol hadügyminiszter és a windsori herceg között Párizsban végbement. A hadügyminiszter a francia hadgyakorlatokról visszatérve, több napot töltött Párizsban és hosszabb megbeszélést folytatott a windsori herceggel. A Daily Express valószínűnek tartja, hogy a hadügyminiszter látogatása a hercegnél Chamberlain miniszterelnök előzetes tudtával történt. Hore-Belisha szerdán este hazatért Londonba és ugyanakkor Londonból Párizsba utazott a windsori herceg jogtanácsosa.

Céhzászlók felavatása a Szt Mihály templom ösrégi falai között

Cluj. Saját tud. Impozáns keretek között fejezték be szerdán délelőtt a Szent Mihály templom ősi falai között rendezett háromnapos bucsu-ünnepségeket. A bucsu utolsó napjának ünnepélyességét méltóan emelte a hosszú évek óta használaton kívül álló céhzászlók felavatása.

A tegnapi lélekemelő ünnepséget megelőzően már napokkal előbb szorgos kezek munkálkodtak és frissítették fel a több mint száz esztendővel készült céhzászlók rojtozatait, simították ki az egyes zászlókra festett védszentek képeit és igyekeztek minél pompázóbb díszbe öltöztetni a céhüket képviselő jelképet, úgyhogy a tegnapi ünnepségen a sokszínű zászlók valósággal pompáztak az őszi napsütésben.

Már a kora délelőtti órákban hatalmas tömeg lepte el a Szent Mihály templom környékét és gyönyörködött a nyolc szindus zászlót vivő és zászlókat kíséző menetben. Impozáns látványt nyújtott, amint a templom előtti téren felsorakozott a pintér-céh Szent Urbanusz, a pintérek védszentjének képevel díszített, eleven kékszinű zászlója, továbbá a kovácsok barnaszínű zászlója Szent Illyessel, az asztalosok ugyancsak kékszinű lobogója Szent József képevel, a szabók drappszinű zászlója Szent Homo Bynus szelid arcképevel és az ácsok bordószinű zászlaja ugyancsak Szent József képevel. Ott láttuk még a sorban a lakatosok és puskművesek barnaszínű, Szent Pétert, a kereskedők zöld, Szent Katalint, a fazekasok szürke, Szent Floriánt ábrázoló lobogóját.

A tulajdonképpeni ünnepség 10 órakor kezdődött az ősi templom évszázados falai között. Az ünnepi szertartást dr Balázs András kanonok celeblta. Az ünnepély jelentőségét Veress Ernő szentszéki tanácsos mellátta rövid beszédben és ismertette egyben a katolikus egyház és a céhek között a multban fennállott szoros kapcsolatot, amelynek felújítását vette most terbe az egyház. A nyolc céhzászló felavatását Márton Áron plébános végezte, aki rövid imájában Isten segítségét kérte városunk iparostársadalmának munkálkodására. Az ünnepélyes szertartás a déli órákban ért véget és azon megjelent a város egész iparos társadalmá felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül.

(b. a.)

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés felügyelői halya

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 600, fél évre 300, negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felöltszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**
Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piata Unirii 13.

Leveleket nem örzök meg és nem adunk vissza.
Csekk választékos magánlevelekre válaszolunk.

CISAR ÉRSEK A BANATBAN ÉS ORADEAN. Timisoara. Saját tud. Kedden magas vendége volt Timisoaranak. Fagetről jövet, ahol, mint tudvalevő, a bucaresti érsekség erdeje van, a városba érkezett Cisar Sándor bucaresti érsek. Cisar érsek rangrejtve utazott. Megjelent a püspöki palotában és meglátogatta Pacha Agoston dr. meghiépüspököt, azonkívül megjelent a papneveldében, ahol Unterweger Lotár dr. kanonoknál, rektoránál tett látogatást, akinek régi barátság fűzi. Az érsek innen tovább utazott Aradra, majd Oradeára, hogy megtekintse az érsekség tariani birtokán folyamatosan lévő gazdasági munkálatokat.

A francia vezérkar főnöke Romániában. Bucuresti. Saját tud. A román Dunagőzhajózási társaság „Gheorghe Manu” nevű hajója tegnap elindult Turnu-Severinből Belgrádba, hogy elhozza onnan Gamelin tábornokot, a francia vezérkar főnökét. Gamelin hajóját a „Mihail Kogalniceanu” nevű monitor fogja kísérni Turnu-Severinhez, ahol a tábornok partra száll s miután meglátogatta a részait műveket, tovább utazik Bucuresti felé.

MEGSZÜNT EGY RÉGI ANGOL LAP. Londonból jelentik: Csütörtökön jelent meg a *Morning Post* utolsó száma. Ezzel eltűnik a legrégebb konzervatív angol lap. A lapot 1772-ben alapították s most a *Daily Telegraph* tulajdonosa vásárolta meg.

November 1-én kezdődik Sigheten a második esküdtzéki ülészak. Sighet. Saját tud. Az esküdtzéki tárgyalások őszi ciklusa november 1-én kezdődik és 4-én ér véget. A tárgyalások első két napján sajtópercek, a másik két napján különböző bűnügyek szerepelnek.

TIZ EMBERT MEGÖLT A MÉRGES GOMBA. Rómából jelentik: A lombardiai Castano Primo faluban tömeges gombamérgezés történt. A mérges gombából két népes család tagjai ettek és huszan betegedtek meg. Eddig tíz halalos áldozata van a gombamérgezésnek. Négy ember állapota reménytelen. A két családból csak egy nagymama nem beteg; egyedül ő nem evett a mérges gombából.

Robbanás a satumarei állomáson. Saját tud. Szerdán este hat óra után nagyerejű robbanás rázta meg a satumarei állomás raktárának környékét. Az épület ablakai szilánkokra zúzódva ropogtak széjjel. A robbanás után lángnyelvek csaptak fel a raktárnak ezen a részén. Azonnal mozgósították az állomás személyzetét és telefonáltak a tűzoltóknak, akik néhány perccel belül a helyszínen teremték és hozzáláttak a tűz oltásához. A gyors közbelépésnek meg lett az eredménye, amennyiben sikerült megakadályozni a tűz elterjedését. A rendőrség a tűz eloltása után megállapította, hogy a raktárban egy üres benzines hordó állott, s egy munkás — szerencsére távolról — behajította az égő cikarettát, mire a hordóban felgyülemlt gáz felrobbant és szétvetette a hordót. A kár jelentéktelen.

Elítélték két embert, akik kocsmai mulatozás közben gyilkoltak. Cluj. Saját tud. A hadbíróság csütörtök délelőtti tárgyalta Seres Lajos és Bondar Sándor gyilkossági ügyét. Ez év március 29-én ugyanis egy kocsmaj mulatozás alkalmával Seres és Bondar közösen megölték Mátyas Józseffel, akit egy kapanyéllal leütöttek. Mátyas belehalt súlyos sérülésébe, ifj. Mátyas József felesége, az áldozat sógoráné pedig bánatában felakasztotta magát. A katonai törvényszék mindkét vádlottat bűnösnek mondotta ki, Seres Lajost 2 évi fegyházra és ötvenezer lei pénzbírságra, Bondar Sándort pedig egyhavi elzárásra ítélte.

Zürichi zárlat. Párizs 14.89 fél, London 21.55, Newyork 435.50, Brüsszel 73.32 fél, Milánó 22.92 fél, Amszterdam 240.60, Berlin 174.70, Bécs — schilling 79.80, Prága 15.23, Varsó 82.25, Belgrád 10 Bucuresti 325.

MÁRIA ANYAKIRÁLYNÉ „TAINA” CI-MŰ BALETTJÉT MUTATJA BE A VARSÓI ÁLLAMI OPERA. Varsóból jelentik: A varsói állami operaház nagyszabású bemutatóra készül. Az operaház igazgatója, Mazaraki megszerezte előadásra a „Taina” című balett pantomimot. A balett szerzője Mária királyné, akinek neve azonban nem szerepel a színlapon. Az igazgatónak Mária anyakirályné megígérte, hogy ha ideje engedi és módjában lesz, személyesen is megjelenik a bemutatón.

A Kulturpalotába költöztetik a timisoarai muzeumot. Timisoara. Saját tud. A muzeumot bezárták, illetve annak látogatását mintegy hat hónapra felfüggesztették. A muzeumot ugyanis a volt Ferdinánd-szállóból átköltöztetik a Kulturpalotába.

„HATÁRKÉRDÉS” AZ AGGTELEKI CSEPPKÖ-BARLANGBAN. Miskolcra jelentik: A magyar-cseh határon fekvő Aggteleki cseppkőbarlang egyrésze tudvalevően átnyúlik csehszlovák területre és onnan is van lejárata. A cseh hatóságok a barlang cseh részét vasráccsal kerítették el, nehogy azon keresztül valaki Csehszlovákiába jusson. A magyar hatóságok legutóbb megállapították, hogy a föld szintjén húzódó határvonalhoz képest mintegy négyszáz méternyi eltérést mutat a földalatti határ, vagyis a csehek négyszáz méterrel beljebb magyar területen helyezték el a határvonalat. Tekintve, hogy ez jelentős részt vesz el a magyar barlanglátogatók elől, az Aggteleki cseppkőbarlang társaság igazgatósága csehszlovák körmekkel tárgyalásokat folytat, melyek alapján a közeljövőben kiigazítják a földalatti határt.

Nemzetközi szélhámost és kábítószercsempészt fogtak Satumaren. Saját tud. Ritka fogást csinált a satumarei rendőrség. Letartóztatták egy magát Frenkel Jean Józsefnek nevező fiatal embert, aki tizenöt nyelvet beszél. A detektívek feltétele szerint a fiatal ember hamis nevet mondott s egy nemzetközi szélhámos és kábítószercsempész bujkál meg a hamis név mögött. Ugyanis a fiatal ember semmiféle iratot nem tudott felmutatni s a holmijai ilyen megállapításokra engednek következtetni. A rendőrség elképzelése szerint Frenkel szerencsétlen körülmények között került a városban s apró lopással próbálkozott pénzre szert tenni, hogy tovább utazhasson ismeretlen terveinek végrehajtására. A fiatal ember Csapek Margit cseh állampolgárral ismerkedett meg a satumarei váróteremben. A lány lekérte a vonatot és szívesen vette az ismeretlen, barátságos arcú fiatal ember felajánlott segítségét. Megkérte, vigyázzon a csomagjaira és a retiküljére, amíg megváltja Halmeuig a jegyet. Amikor visszatért, a fiatal embernek hűlt helyét találta. Gyanút fogott, megnézte a retikült s abból ezer lei hiányzott. Azonnal jelentést tett az állomási rendőrségnek, mely a fiatal embert a város felé induló társasgépkocsiban letartóztatta. Megmotozásánál külföldi selemnyakkendőjében finom művű álkulcsot, zsebében szelencéket találtak. Az ezer lei is előkerült. A rendőrség nagy körültekintéssel folytatja a nyomozást a rejtélyes tolvaj kilétének megállapítására.

Aktatáskák

Iskolatáskák

prima bőrből olcsón

VULKANNÁL

Oradea, Bul. Regele Ferdinand No. 1.

Szemben a WAGONS-LITS-vel.

FIATAL ANYAK RÉSZERE
FONTOS ES TANULSÁGOS
KÖNYVUJDONSÁGI

A fiatal anya

Orvosi tanács fiatal asszonyoknak.

Írta: dr. FÖLDES LAJOS főorvos.

Nékülözhetetlen tanácsok minden fiatal anya számára. A tartalmából: Az anyáról — Általános ismeretek — Tudnivalók a terhesség körül — Belső vizsgálat — Szülésznők — A szülés — Tudnivalók a szülés alatt és után — A gyermekágy — A méhen kívüli terhességről — A magtalanság — Az ujszülött és a csecsemő — A szoptatás — A tej minősége — Mennyit szabad szoptatni? A heti súlygyarapodás — Az anya tejbőségének fokozása, stb., stb., stb.

Ára 95 lei és portó.

Kapható: Kiadóhivatalunkban.

Nyiró József színművének nagy sikere a budapesti Nemzeti Színház főpróbáján. Budapestről jelentik: Csütörtök délelőtti volt a főpróbája a Nemzeti Színházban Nyiró József: „Jézusfaragó ember” című darabjának. A darab, melynek rendezésében az író maga is részt vett, parádés szerezposztásban került színre a Nemzeti Színházban. A főszerepeket Timár József, Somogyi Erzsébet, Abonyi Géza, Lehotay Árpád és Hosszu Zoltán alakítják. A játékmeister dr. Hosszu Zoltán, a transzylvániai származású kiváló színész és író. A darabnak már a keddi házi főpróbája után nagy sikert jósoltak és ezért komoly színházlátogató körök nagy várakozással tekintenek a péntek esti bemutató elé.

Elragadt lovak halálvágatása. Cluj. Saját tud. Zágony Ferenc gazdálkodó lovasszekérral igyekezett a város felé. A lovak azonban elragadtak, Zágony leesett a szekérről és karját törte. A szekérről tovább rohantak a megbokrosodott lovak és elütötték Julián Zeusza 13 éves községbeli leányt, aki Zágonyéknál volt alkalmazásban. A szekér rudja valóságosan átfurta a szerencsétlen leány koponyáját, aki azonnal szörnyenhalt.

Elgázolt a gépkocsis egy tizenhétéves kislány. Oradea. Saját tud. Súlyos szerencsétlenség történt tegnap este 7 órakor Tileagd főutcáján. A Bucuresti 702-es rendszámú auto, amelyet Martiseanu Sándor mérnök vezetett, elgázolta Mocsár György földműves 12 éves Sándor nevű fiát. Mocsár Sándor az utcán játszadozott, az autó reflektora megzavarta és a kerekek alá került. Koponyaalapi törést, agyrázkódást és láb-törést szenvedett. Azonnal beszállították Oradeára, ahol a közorházban Pop Sándor főorvos operálta meg. Mocsár Sándor állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Öngyilkosságot kísérelt meg a veszedelmes zsebmetész. Timisoara. Saját tud. Russimier Sándor, akit, mint megirtuk, a rendőrség a 97 ezer leies bankrablással gyanúsít, cellájában öngyilkosságot kísérelt meg. Egy zseiltpepe hegyével össze-vissza szurkálta arcát és kezét. A mentők a kórházba szállították, de sérülései nem veszélyesek és így bekötözés után visszavitték a börtönébe. Russimier Sándor, ugylátszik, erősen retteg a szembesítéstől. A rendőrség egyébként a fővárosi rendőrigazgatóságtól sürgősen kérte Russimier Sándor személyi lapját, mivel előzetét akarják tisztázni.

Sztrájkra készül a cluj-i Dermata gyár ezeröt száz munkása. Saját tud. A Dermata gyárban mintegy 1500 főnyi munkás sztrájkba készül. A munkások kollektívezerződése ugyanis október 15-én jár le s most 25 százalékos béremelést követelnek. Az igazgatóság mereven elzárkózik a tárgyalásoktól s így a munkások valószínűleg abbahagyják a munkát.

Elkapta a lendítőkerék. Tg.-Săuceș. Saját tud. Ada József gépész, aki a ghelintai Máthé-féle fűrészgárban dolgozott, hosszú köpenyében akart átbujni a fővezeték szíjai között. A szerencsétlen embert az egyik szíj a kabátjánál fogva elkapta és a jobb alsó karját súlyosan összeroncsolta. A tg.-săuceși kórházban ápólják.

Felrobbant a benzines hordó, két ember halálra égett. Cluj. Saját tud. Halálosvégű szerencsétlenség játszódott le szerdán a Camarasul de Campie clujmegyei községben. Desmirean Miklós és fia Sándor hordóból akartak benzint tölteni a cséplőgéphe. Sándor kezében egy lámpa volt, amelynek lángjától a benzin tüzet fogott és felrobbant és mindketten súlyos égési sebeket szenvedtek. Azonnal beszállították őket a mociui kórházba, de nem tudtak rajtuk segíteni, borzalmas kínok között mindketten meghaltak.

A vasutimérnök gyilkosa felakasztotta magát cellájában. București. Saját tud. Jon Potra vasúti alkalmazott, aki szeptember 14-én hat revolverlövessel megölte Simion Borzea vasúti mérnököt, 29-én éjjel a braşovi ügyészségi fogdában felakasztotta magát. Két öregebb foglyot zártak a cellájába, hogy vigyázzanak reá, — de miután ezek elaludtak, egy darab dróttal, amit a cellában levő seprőről vett le, felakasztotta magát.

NEM SIKERÜLT AZ ÖNGYILKOSNAK FELAVATNI AZ ÚJ DUNA-HIDAT. Budapestről jelentik: A nemrég felavatott Horthy Miklós-hídon szerdán este volt az öngyilkosok szempontjából az első hídavatás. Egy fiatalember az új híd karfáján át beleveletette magát a Dunába. Azonnal rendőri motoros indult a megmentésére. A mentőknek végül sikerült a makacs öngyilkosjelöltet a csónakba húzni. A megmentett öngyilkosjelölt a parton elmondta, hogy *Pincze* Imrének hívják, 23 éves kifutó és azért akart öngyilkos lenni, mert a cég pénzét, 270 pengőt, ellopták tőle.

Csempészeket fogtak a rozauleai erdőben. Sighet. Saját tud. Kedden éjjel Chipor csendőrnagy és Cărața vámos a muresmegyei rozauleai erdőben egy csempészbándára ütött rá, akik a náluk levő csomagokat eldobva, menekülni igyekeztek. Kettőt közülök, Ilie Gheorghet és Haidamuc Nuțut, akik valseului csempészek, sikerült elfogni. Az eldobott csomagokban 600 drb pamut-fejkenő, 200 gyapjukendő, 90 méter selyem, 52 méter paplanselyem, 91 méter finom bélésglott volt. A lefoglalt csempészarukat beszállították a sighet-i vámhatalomhoz.

* Az erős dohányzás sárga, barna vagy fekete lerakódást okoz a fogakon. A dohányzók számára tehát feltétlenül szükséges, hogy rendszeresen naponként többször ápoljuk fogunkat ODOL fogpéppel, ha meg akarjuk akadályozni a fogak színesedését. Az ODOL fogpép biztos sikerrel tisztítja a fogakat, anélkül, hogy megtámadná a fog zománcát; az ODOL fogpép nagymértékű kolloid alkatrészeinek fogva a legnagyobb erejű; eltávolít minden tisztátalanságot, kellenetien szagot és minden festőanyagot, ami dohányzás, étel vagy ital következtében a fogakra tapad és színesedésüket okozza. Az ODOL fogpép fehérre teszi a fogakat és tisztává a leheletet.

A nagy kőben erdei fába ütközött egy repülőgép. Tg. Săuceș. Saját tud. Az elmúlt vasárnap Braşov felől Domanestibe igyekezve, egy repülőgép a Ghelinta község felett elterülő erdőségeken hirtelen olyan sűrű kőbe került, hogy elvesztette a tájékozódást és a Botos puszta fölött nekiment az erdei fáknak. A szerencsétlenül járt gép utasai, a pilóta és a megfigyelő súlyos sérüléseket szenvedtek és másfélóra gyaloglás után érték csak egy fűrészgyárhoz, ahol Heim gyártulajdonos első segélyben részesítette őket, majd segítséget kérve a szomszéd fűrészgyártól, Máthé gyártulajdonos autóján Braşovba szállították a sebesülteket, ahol orvosi kezelés alá vették. Az erdőben még nem találták meg a repülőgép roncsait.

Emberek a tűzben.

Az angol légvédelmi hadsereg új aszbeszt-ruhát próbált ki, amellyel lángtengerben is veszélytelenül dolgozhatnak a mentők. A tűz-próba kitűnően sikerült.

Jélsikerült Sigheten a forgalmisták nyelv-vizsgálója. Saját tud. Kedden a sighet-i állomáson a maramuresi szolgálatában álló forgalmista vasutasok részére nyelvvizsgát tartottak. A nyelv-vizsgálóra az egész megyéből berendelték a forgalmistákat, akik egy felügyelőből álló bizottság előtt írásbeli és szóbeli vizsgát tettek. A vizsga jól sikerült, de a végleges eredményt még nem tették közzé.

Szabó Béni Satu-Maren az iparosság szindikátusi szervezkedésének előnyeit ismerteti. Satu-Mare. Saját tud. Megirtuk, hogy a satu-marei kisiparos társadalom vezetősége a szindikátusi szervezkedés mellett döntött, mert élő szervezet nélkül, amelynek keretében maga intézi dolgai, nem élhet tovább. Az előtervezleten kimondták, hogy a brasovi iparosság szervezeti formáit másolják le, melynek élén tudvaleg Szabó Béni brasovi kisiparos, magyar-párti képviselő áll. Szabó Béni most levélben bejelentette, hogy október 9-én Satu-Marera jön és nyilvánosan ismertetni fogja az iparosság szervezkedésének előnyeit.

Temetés. Ficznér Sándor nyug. állami tisztviselő 67 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a Calea Victoria 43. sz. háztól. (Erdélyi „Concordia“.)

Fiatalkoruk betörőbandája. Timisoara. Saját tud. A Scherter Ottó vaskereskedő-cég egy, tizenhatéves, bistriai illetőségű inasa egy héttel ezelőtt azt a megbízatást kapta gazdájától, hogy tizenötezer lejt vigyen a bankba. Az inasnak két váltót kellett volna kiváltania, azonban eltűnt a pénzzel együtt. A rendőrség hiába kereste, míg most váratlanul újra felbukkant, még pedig szemmel láthatólag egy nagyobb utról visszatérve. Az inasgyereket még a pályaudvaron elfogták és elmondotta, hogy a tizenötezer lejt először Buziásra utazott, ott rövid ideig „fürdővendég” volt, azután Brasovba ment, végül Constantára. Amikor a pénzből már csak kétezer lei maradt hazatért. A fiatalkorut átadták az ügyészségnek. Ugyancsak most fogott el a rendőrség egy fiatalkoruakból álló betörőbandát. Három suhanc — köztük két fiatalkoru, valamint egy Basarabiából való, Zelinsky Dumitru nevű tizenkilencéves orosz — rendszeresen fosztogatták a pályaudvaron megrakott vagonokat és nagymennyiségű lisztet, harisnyát, szappant és más egyébeket loptak. A holmi egy részét a piacon és házról-házra járva értékesítették. Két ízben betörték a Banatul-sportpálya büféjébe, ahol likőrt és élelmiszereket loptak harmincnégyezer lei értékben, majd ismételt betörték az állami árvaházba, ahonnan ruhaneműt vittek el. A rendőrség a két fiatalkorut elfogta, ezzel szemben Zelinskyt nem tudta megtalálni. A detektívek végül ráakadtak a közeli Freidorf mozijában. Ott fogták el, mikor azonban a sötét uton Timisoarára akarták hozni, hirtelen megugrott és eltűnt a kukoricásban. Négyyszer is utánalótták, de nyoma veszett.

* Akinek gyakran fáj a gyomra és bélműködése renyhé, mája duzzadt, emésztése gyengült, nyelve fehérösszárva, étvágya megcsappant, annak reggelente egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar szabályozza a szekletét, előmozdítja az emésztést, élénkíti a vérkeringést és megjavítja a közérzetet. Az orvosok ajánlják.

A Liszt Ferenc zenekar október 2-iki, szombati próbájára az összes tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

A Magyar Dalkör október 4-iki, hétfői próbájára az összes tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

MŰKEDVELŐ-ELŐADÁS EGY KULTUR-HÁZ JÓTEKONYSÁGI ALAPJA JAVÁRA. Vasárnap, október 3-án, d. u. 4 órakor és este 9 órakor az oradea-venetiai Katolikus Ház dísztermében a kulturház játékon alapjának javára helyi műkedvelők előadják a „Gül Baba” című 3 felvonásos operettet. Rendező: Wallner László tanító. Az előadás alatt a Katolikus Dalárda kitűnő zenekara játszik. Tekintve az előadás jótékony célját, a rendezőség szeretettel hívja meg a város egész társadalmát.

Societatea Turistilor Vulturii-Sasok Turista Egyesülete folyó évi október hó 3-án, vasárnap, tekintettel a szép őszi napokra, közkívánatra Vadului Carol II-leai vízészház és cseppkőbarlanghoz rendez társas kirándulást. Gyalogolni keveset kell, így ezen kiránduláson a szorakozni kívánó vendégeket is szívesen látják, délután a vendéglő terraszán táncolhatnak is a tánc kedvelők. Indulás reggel 7 órakor. Részvételi díj tagoknak 65 lei, vendégeknek 75 lei. Jelentkezni lehet az egyesületi helyiségben, Mocsary Sándor irógépésnél, Bul. Regele Ferdinand 13. és Gyenge István ekszerésznél, Str. Alexandri 12. sz. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

Folyóirat-szemle

Megjelent a Korunk Szava legújabb száma. Az Eger városáról szóló cikk közlése miatt a Korunk Szavát ért méltatlan támadásokra válaszul Széchenyi György gróf és Szabó Zoltán a Korunk Szava október hó 1-i számában, amely Széchenyi György gróf és Katona Jenő szerkesztésében gazdag tartalommal megjelent. A számból kiemelkedik Berdjajev Nikolaj orosz történetfilozófus tanulmánya: Nagy Péter cártól a bolsevizmusig, Jacques Maritain: Szent háború folyik-e Spanyolországban című cikke, Friedrich Muckermann magasröptű elmélkedése és Katona Jenő megragadó tanulmánya a csehek és a Vatikán között létrejött modus vivendőről. Nagy érdeklődésre tarthat számot Horváth Bélának, a nagy katolikus költőnek az egr-i cikk ügyében írt levele. Tobler János szlovácsi a Szeged-belvárosi kaplán furcsa állásfoglalását a németországi tévelygések mellett. Ifj. Pallavicini György ögróf: Ifjuság és közélet címmel fontos kulturpolitikai kérdéseket vet föl. Simándi Béla hőmezővásárhelyi tanulmánya és Bálint Sándor költői leírása a szentkúti bucsujáráhelyről a magyar vidék problémáihoz és lelkéhez viszi közel az olvasót. Klemm Kálmán dr. a német ujjogány mozgalmak kiváló szakértője „Az ujjogány három alvezérééről” ír. S-r gondolatalkotó tanulmánya „A német propaganda trójai falovairól” a magyarság egyik legnehezebb problémáját tárgyalja. Huszti Dénes, Tölgyessy Antal és Papp Zoltán foglalkoznak még a magyarság aktuális problémáival. A lap közli a Korunk Szava szociálpolitikai ankétjának első részét, amelynek hozzászólói dr. Káta Miklós, Kun Zsigmond, Szt. György, dr. Varsányi Gyula és dr. Witzmann Gyula. A gazdag Idő sodra rovat az ifjúsági egyesületek programjával, a francia katolicizmus ujjaszületésével, az angol fegyverkezéssel és az Eucharisztikus Kongresszus csehszlovák bizottságának érdekes felhívásával foglalkozik. A számot, amelyhez mellékelve van a Korunk Szava Népkönyvtárának 16. füzeté, Mizse János: Mit ad a diktatura a parasztságnak? — Külpolitikai szemle és Könyvrovat egészíti ki. A Korunk Szava előfizetési ára egy évre 8 pengő, félévre 4 pengő, egyes szám ára 40 fillér. Ingyen mutatószámot küld a kiadóhivatal. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II., Fő-utca 37-a. földszint 3. ajtó.

KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.

M. Eustaria nővérünk elhunytá alkalmával kifejezett részvényt nyilatkozatokért ezúton is hálás köszönetet mondunk a

SZENFERENCRENDI NŐVÉREK.

KÖZGAZDASÁG

A szakmai társadalombiztosítás ügyével foglalkozott a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége

Fenntartják a rendszeres tagdíj fizetését, de nyugdíj helyett csak segélyeket akarnak folyósítani

Bucurestiből jelentik: A kereskedelmi és iparkamarák szövetsége rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyetlen pontja a kereskedők és iparosok tervezett nyugdíjintézete volt. A közgyűlésen megjelent Berceanu kereskedelmi és iparügyi miniszter is. Osiceanu elnök megnyitotta után ismertették a már eddig elkészült különböző tervezeteket, majd pedig több felszólalás hangzott el. Az aradi kereskedelmi és iparkamara képviselője, Mateescu Stefan elnök hosszabb beszédben azt az általánosan elfogadott álláspontot vette védelmébe, hogy a megalakítandó nyugdíjpénztár alapjait a kereskedelmi és iparkamaráknak kell kezelniük.

TAMOGATÁSRA SZORULNAK A KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK

A közgyűlés a felszólalásoknak az elnök által történt összegezése után határozati javaslatot fogadott el, amelyben mindenekelőtt leszögezi, hogy a kereskedők és kisiparosok ma valóban olyan körülmények között élnek, amelyek szükségessé teszik számukra a társadalombiztosítást. A bajbajutott kereskedők és iparosok támogatása a közgyűlés határozata szerint a jelenlegi körülmények között csak segély formájában képzelhető el. Ez a segély betegség, munkaképtelenség, öregség és halál esetére vonatkozna és a szükséges alapokat az összes kereskedők által fizetendő illetékből fedeznék. Az új intézményt a kereskedelmi és iparkamarák szerveznék meg, széleskörű decentralizáció alapján. Az alapok kezelése felett a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége határoz. A közgyűlés felhatalmazta a kereskedelmi és iparkamarák szövetsége vezetőségét, hogy járjon el a kormánytól olyan rendelettervezet kiadása érdekében, amely a kereskedők és iparosok társadalombiztosításáról intézkedik. Ez a rendelettervezet a következő alapokon épülne fel:

A SEGÉLYALAP

1. Minden kereskedelmi és iparkamara mellett segélypénztárt szerveznek a kereskedők és iparosok. Ez a pénztár betegség, munkaképtelenség, öregség és halál esetén folyósít segélyt. A pénztár megalakítása érdekében az egyes kamarák vidékenként szövetségbe tömörülnek.

2. A segélyalapokat a következő módon teremtik elő: a) Minden kereskedelmi és iparkamara erre a célra megfelelő összeget vesz fel évi költségvetésébe. b) A kereskedők és iparosok évi hozzájárulása, amely nem haladhatja meg a tagok kereskedelmi és ipari jövedelmének egy százalékát.

3. A kereskedők és iparosok hozzájárulásából összegyűlt összeg 25 százalékát a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének fizetik be, azzal a céllal, hogy a szövetség ebből folyósítson segélyeket azon kamarák számára, amelyeknek alapjai nem lennének elegendők az igényelt segélyek kielégítésére.

A fenti határozatokat a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének elnöksége Pop Valér miniszter elé terjeszti. A bucaresti, calarasi és craiovai kamarák képviselői különvéleményt jelentettek be.

A KORMÁNY TAGJAI ELLENTÉTES VELEMÉNYEN VANNAK

Az „Argus” legutóbbi számában hosszasan foglalkozik a kereskedők és iparosok nyugdíjbiztosításának kérdésével és beavatott helyről származó értesülés alapján közli, hogy a kormány több tagja, így Costinescu egészségügyi miniszter, valamint Cancicov pénzügyminiszter határozottan ellene van a tervezett biztosítási rendszernek. Costinescu véleménye szerint nincs szükség ilyen biztosításra és abban az esetben, ha a kormány ehhez hozzájárulna, éppen azoknak tenne rosszat, akiken segíteni akar. Cancicov pénzügyminiszter elvileg is ellensége a kereskedők biztosításának, másrészt pedig hallani

sem akar arról, hogy az állam is hozzájáruljon az esetleg megalakuló segélypénztár alapjaihoz.

Ami a kereskedelmi miniszterium álláspontját illeti, Berceanu államtitkár igéretet tett a kereskedők társadalombiztosításának törvény útján való mielőbbi elintézésére, viszont Pop

Befejezték értekezleteiket a kisantant államok jegybankjai

A válságból való végleges kikerülést a csereforgalom és a tőkeforgalom útjában álló akadályok elhárításában látják

Bucuresti, Sajtó tud. A kisantant államok jegybankjainak kormányzói tegnap este nyolc órakor befejezték értekezletüket, melynek eredményeiről a következőket közölték a sajtóval:

A kisantant államok csatlakoznak azokhoz az államokhoz, amelyek a nemzetközi csereforgalom és a tőkék forgalmának útjában álló akadályok elhárításában látják a leghatásosabb eszközt a válságból való végérvényes kilábalásra és minden nemzet életszinvinonlának emelésére. Az országok nem érhetik el ezt a célt, csak úgy, ha gazdasági, társadalmi és pénzügyi politikájukban tiszteletben tartják a belföldi gazdasági egyensúly normális szabályait és ha nem igyekeznek mesterséges eszközökkel befolyásolni a külfölddel való érintkezést.

Az arany kérdésében a kisantant jegybankjai azon a véleményen vannak, hogy az arany jövőben is a nemzetközi végelszámolás szabályozásának eszköze fog maradni, és hogy az arany nemzetközi ércpénz szerepét fogja játszani annak tekintetbevételével, hogy az egyes aranypenzjegyek súlya és értéke változó.

Rá kell mutatni még arra, hogy a hitelező államoknak nem volna szabad semmily körülmény között se másképp kezelni a külföldi adósságokat, mint a belföldieket az egyazon pénzügyi helyzetben kifejezett adósságokért akkor, amikor ez veszített értékéből.

A bankkormányzók egyetértően abban, hogy az arany értékének fenntartására irányuló jelenlegi gond el lenne hárítható a tőkeforgalomkorlátozások kiküszöbölésével. Mindenesetre sokkal inkább, mint annak sterilizálásával.

A kisantant államok egymásközi pénzügyi viszonyának megvizsgálása után a bankkormányzók a következő eredményekre jutottak:

1. A három állam között a gazdasági kapcsolatok 1937-ben a kereskedelmi csereforgalomra vonatkozó adatok tanúsága szerint nagymértékben erősödtek.

2. A három ország közötti fizetési megegyezések kiegyenlítően működnek.

3. A pénzügyi egymásközi értékvizszo-nya normális paritású irány felé halad, ami megkönnyíti a kölcsönös áruforgalmat.

4. A hitelműveletek a megállapodás szabályai szerint normálisan és kielégítően folynak le.

5. A jegybankok közös erőfeszítése a kifizetési műveletek és az árucserre megkönnyítésére eredményesen járt.

A kisantant államok elhatározták, hogy az

Blázovich Jákó O. S. B.:

A NAGY SZFINX

253 oldal. Izléses címlappal.
Füzve 120 lei.

A nagy szfinx az ember: minden kor-
szakban más és más az élet, de barni-
ly vargabetűkön jár is történelme, soha ki
nem oltható belőle a szellemi és ideális
világ vágya.

Kapható könyvosztályunknál.

Misciattelli-Husztli:

SAVONAROLA

270 oldal. Vezényi Elemér izléses címlapjával,
sok képpel. Füzve ára 125 lei.

A történelem egyik legtragikusabb alakját raj-
zolja meg az olasz professzor ebben a könyv-
ben: bármennyire is lelkesedik hőiséért, kény-
telen elismerni, hogy Savonarola vetette el a
súlyköt s VI. Sándort igazságtalanság nem
terheli.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

Valér miniszter álláspontja egyelőre ismeretlen. A lap végül annak a véleményének ad kifejezést, hogy az ellentétekre való tekintettel, semmiesetre sem oldják meg ezt a kérdést rendelet-törvény útján, hanem bevárják a képviselőház legközelebbi összeülését és a kereskedők társadalombiztosítását törvény útján rendezik.

dezzinte megértésnek ugyanebben a szellemében fogják folytatni együttműködésüket s erőfeszítésük arra fog irányulni, hogy még jobban kimélyítsék az egymásközi viszonyt, úgy a kereskedelmi forgalom, mint a kifizetések tekintetében.

Este kilenckor díszvacsora volt az Athene-Palaceban, amelyet Pop Valér rendezett a vendégek tiszteletére. Ejjel 12 órakor Karel Englis, a csehszlovák jegybank kormányzója elutazott. Milan Radosavljevic még néhány napot az országban tölt, Constanțát és a tengerpart vidékét látogatja meg.

A földművelésügyi minisztérium elősegíti a selyemhernyó-tenyésztést

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztériumban részletes megbeszélést folytattak a selyemhernyótenyésztés elősegítése érdekében. A minisztériumban összeült bizottság úgy határozott, hogy kijelölnek egyes megyéket, amelyekben fokozottabb gondot fordítsanak a selyemhernyótenyésztésre. Ezekbe a megyékbe szakembereket küldenek, akiket a mezőgazdasági kamarákhoz osztanak be. A kiküldendő szakemberek kéthónapos tanfolyamot végeznek a Baneasan levő telepen. Az említett megyékben átvételi központokat szerveznek, amelyek magas áron veszik át a termelőktől a selyemgubókat és azokat Lugojra juttatják el feldolgozás végett. A termelők megfelelő mennyiségű selyemgubót tarthatnak meg maguknak háziipar céljaira.

Satumarei hetivásár. Sajtó tud. A szerdai hetivásár nagy tömeget mozgatót meg, aminek okát abban kell keresnünk, hogy a gazdák már befejezték az őszi munkát s a téli kiadások is kényeszerítik terményeik árubocsátására. A kereskedők, akik eddig a satumarei búza sillányságával verték le az árakat, igyekezettel vásárolták a készletet, ami a búzánál kisebb áremelkedést idézett elő. Kialakult árak a következők: Búza: 440—450, rozs 440—450, árpa 340—370, zab 340—360, ujtengeri 300, napraforgó 360—380 lei százkilogrammonként. Az állatárak emelkedő irányzatot mutatnak. A mészárosok a maximális húsárakra hivatkozva, nem vásárolták s a várost hűvös fenyegeti. Vágómarhát 15—18 leiért árultak, kivételre alkalmas marháért 22 lei kértek. Felsőkött a borjú ára, 1600—2000 lei kértek darabjért. Sertés kilogrammja 19—22 lei élősúlyban, tehén darabja 6—10 ezer lei.

Tilos a ki nem száradt ujtengeri szállítása és árusítása. Satu-Mare. Sajtó tud. A kormány erélyes rendszabályokat léptetett életbe a ki nem száradt ujtengeri fogyasztásának megakadályozására, mert a nyirkos tengeri könnyen romlik és pellagrát terjeszt. A minisztertanács szeptember 22-én tartott ülésén megtiltotta a 15 százalékos vagy nagyobb víztartalmu tengeri szállítást és őrlését, valamint áruba bocsátását is. A nagyobb malmokat, szárfók felállítására kötelezik. Arendelet — amelyet körrendeletben megküldtek az összes hatóságoknak — május végéig marad érvényben.

SPORT

A Rapid FC—Kinizsi találkozó az érdeklődés homlokterében

A Nemzeti Bajnokság A) és B) csoportjának vasárnapi műsora és a kijelölt játékvezetők

Vasárnap érdekes fordulót bonyolítanak le a Nemzeti Bajnokság A) és B) csoportjaiban. A teljes műsort és a kijelölt játékvezetőket az alábbiakban adjuk.

A) Liga

I. csoport

Satumare: Olimpia—DUIG, bíró Ritter.

Arad: AMTE—Phoenix, bíró Ceureanu.

Petrosani: Jiul—CAO, bíró Jean Petrescu.

Timisoara: Kinizsi-Ilsa—Rapid FC, bíró dr. Russu. A timisoaraiak nagy góllövő formában vannak, míg a Rapid visszament formájában. A Kinizsi egy gólos győzelme valószínű.

II. csoport

Bucuresti: Venus—Gloria, bíró Muresan és Juventus—Crisana, bíró Irimescu.

Timisoara: Ripensia—Universitatea, bíró Kroner.

Cernauti: Dragos Voda—ACFR, bíró Opresanu.

B) Liga

Nyugati csoport

Ploesti: Prahova—CAMT, bíró Niculescu.

Resita: UDR—Victoria (Carei), bíró Balsa.

Alba-Iulia: Unirea MV—Törekvés, bíró Huniade.

Baia-Mare: Tricolor—Mures, bíró Mosulet.

Sibiu: Soimii—CFR, Simeria, bíró Iser.

Az elmúlt vasárnap a számok tükrében. A Nemzeti Bajnokság megindulásakor már megirtuk, hogy állandó ráfizetéssel fognak dolgozni a csapatok. Lássuk az elmúlt vasárnapi kimutatót: A vasárnapi bevétel alig haladja meg a háromszázezer lejt. A csapatoknak 180 ezer lei „báremet” kellett kifizetniük. Maradt tehát 120 ezer lei haszon, ami a rendező tíz egyesület között oszlik meg. Volt, aki ráfizetett és volt, aki éppen, hogy kijött, de ezen a fordulón alig van egyesület, amely keresett volna. És még egy jellemző szám: összesen nyolcszáz fizető néző volt az oradeai Crisana—Dragos Voda mérkőzésen...

Megkezdik a tokiói olimpia előkészületeit. Párizsból jelentik: Baillet-Latour gróf, a nemzetközi olimpiai bizottság elnöke kijelentette, hogy tovább folytatja a tokiói olimpia megrendezésének előkészületeit. A NOB. elnöke szerint mindaddig semmi olyan megkeresés nem érkezett hozzá, amely arra irányulna, hogy vizsgálják felül a tokiói olimpia kérdését.

AZ UJPEST A BANATBAN. Timisoara. Saját tud. Az Ujpest, miként értesülünk, október 10-én Timisoaraon játszik és a Ripensival fog megmérkőzni.

Humis visszatér a Venisba! Bucurestiből jelentik: Szinte tengeri kigyóvá nőtte már ki magát a Humis-ügy. A Venus nagytettségű görög középcsatára, mint ismeretes, hazament nyári vakációra Athénbe. Otthon kecsesítő ígérekkel árasztották el, hogy fényes állásba juttatják, ha otthon marad és Humis — maradt. A megadott határidőre nem tért vissza Bucurestiből és a Venus már be is állította helyére Bodolát a csatársor tengelyébe. Közben az állás csak ígéret maradt, mert szerződés miatt Humis még két évig a Venus játékosa. Most már szeretne visszatérni Humis és bocsánatért könyörgő levelet írt a Venusnak. Először hajlandó is akartak visszafogadására, de végül mégis csak győzték a csapat érdeke: Humisnak állítólag el is küldték már az utiköltséget. A csapatban azonban — jobbszáron foglalkoztat

Apeákiadatok

Apróhirdetések díja szavanként 3 lejt, vastagabb betűvel 6 lejt. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lejt. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.) Cím a kiadóban 10 lejt.

Adás-vétel

Eladó

költőzködés miatt szekrények, ágyak, sodronybetéttel, szalagarnitúra nagy tükrrel, ebédlőasztal, festmények, márvány mosdó, Schöberl divány, üst, stb. Oradea, Str. Clujogariu 15. földszint 1. balra. Megtekinthető délelőtt 10-től 1-ig.

Jó állapotban

levő gyermek sportkosci eladó. Cím a kiadóban.

Egy új télikabát,

2 felöltő, öltönyök, kalapok középtermétű férfira eladók. Oradea, Str. Tichindeal No. 18-a

Egy kovácsuló

150 kg. eladó. Oradea, Vasile Conta No. 16.

Singer-varrógép karikahajós eladó. Oradea, Str. Codrilor 11.

Rádió

3+1 lámpás eladó. Oradea, B. Franklin-u. 27.

Singer varrógép centralbobinost, használt, jó állapotban levőt veszek. Címeket a kiadóban leadni kérjük

Mindenféle

használt ruhát, ócska holmit, makulatura papírt, könyveket, stb. veszek. Hívásra házhöz megyek. Klein, Oradea, Str. Budai Deleanu 2.

40 db Rhode Island jérce eladó. Uferbach Ervinné fajbaromfi telepe. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 52. Telefon 138

Eladó

egy zongoratók. Oradea, Str. Alexandri No. 32. emelet.

Alkalmazás

Manikűrös kisasszonyt felvesz Szedőcsék, Oradea, Piata Unirii 1. sz.

Keres

főznitűdó, szolid mindeneslányt éves bizonnyitvánnyal gyermektelen házaspár. Oradea, Str. Pasteur 13. szám.

Mindenes lányt

keresünk. Értekezni lehet Oradea, Episcopul Pavel-utca 24. szám.

Megbízható bejárónő

azonnali beállással, a délelőtti órákra felvétetik. Oradea, Str. Sztaroveszky 3. alatt.

Lakás

3 szobás

és fürdőszobás lakás azonnal kiadó. Oradea, Str. I. G. Duca No. 23.

Kiadó

különbejárattal butorozott szoba, fürdőszobával, egy vagy két szembélynek, esetleg teljes ellátással is október 1-re. Ugyanott egy jókarban lévő csikóspor eladó. Oradea, Str. Averescu No. 37.

Egyszobás

szép lakás kiadó novemberre. Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 53

Kiadó

kettő szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségekből álló udvari lakás. Oradea, Str. Nicolae Zsiga 32-a.

Kertvárosban,

villamos megálló közelében 2 szobás modern magánház, október 1-re kiadó. Str. Matei Cantacuzino 60. Oradea. Telefon 802. sz. Dallos.

Kiadó

kétszobás, udvari lakás. Oradea, Str. Bratianu 61. alatt.

Kiadó

kertes házban 3 szobás, fürdőszobás lakás november 1-re. Oradea, Str. Ciordas 38. szám.

Hölönféle

Temetkezés

minden ágát jól értő, előrendű szakember alkalmazást nyer. Concordia, Oradea.

Bérbeadó

azonnal 30 kat. hold föld a város határában Cím a kiadóban.

Elveszett

a radnai zarándoklaton latinnyelvű kis misszálé. Megtalálót kérjük, hogy Római Katolikus plébánia Oradea-Olosig címre portókötelesesen beküldeni sziveskedjék

Szőlősgazdák,

érett trágya kapható. Barátkynál. — Oradea, Str. Fabricelor 31. (telefon 760.)

PUHA OLMOT

állandóan vesz a Szent László-nyomda r. l. Oradea, Str. Regele Carol II. 5. szám.

SZÍNHÁZ

Solymosán Magda idehaza marad

A Thalia színtársulat primadonnája nem kapott munkavállalási engedélyt Budapesten

Budapest színházbájos közönsége nagy várakozással tekintett Solymosán Magda budapesti fellépése elé s a sajtó is nagy érdeklődéssel várta a Thalia színtársulat kiváló primadonnájának első budapesti fellépését. Ismeretes ugyanis, hogy Feld Aurél, a Városi színház igazgatója leutazott városunkba és feltűnően kedvező feltételek mellett leszerződtette a rendkívüli művészi kvalitásokkal rendelkező népszerű primadonnát. Már javában folytak a próbák a Városi színházban abból a nagy operettből, amelynek címszerepét Solymosán Magda játszotta volna, amikor a primadonna budapesti szereplését illetően váratlan akadályok támadtak: Solymosán Magda nem kapta meg Budapesten a munkavállalási engedélyt s így budapesti szerződéséről egyelőre le kell mondania. Solymosán Magdát természetesen súlyosan érinti ez a váratlan fordulat, amely viszont a Thalia színtársulatnak és az ünnepi színházi közönségnek rendkívüli nyereséget jelent, mert Solymosán Magda művészetét, komoly értékeit lehetetlen lett volna pótolni s a közönség egy olyan kedvelt és sokrabecsült színésznőt veszített volna el, aki művészetével, pompás kvalitásaival, valóban magas színvonalat jelent. A fiatal primadonna számára pedig szerencsésebb körülmények között, megnyitva áll a karrier útja. Solymosán Magda szerepét egyébként az utolsó próbakon Neményi Lili vette át a budapesti Városi színháznál.

A SZÍNHÁZI IRODA KÖZLEMÉNYEI:

— A romantikus asszony operett újdonság, amellyel a Thalia Magyar Színház Oradeán színtársulat nyit, az utolsó évek legnagyobb sikerű és legszenzációsabb operettje. Szántó-Szécsény és Carlo Fries az operett szerzőik a legnagyobb garanciája a darabnak, hogy itt is olyan sorozatos zsefolt házak fog vonzani, mint amilyen zsefolt házak előtt Clujon színtársulat. A darab forgószínpadon, teljesen új ragyogó díszletekkel, Gróf László rendezésében, Schreiber Alajos vezényletével, Solymosán Magda, Sándor Stefi, Jenei János, Fülöp Sándor, Deési Jenő, Csóka József, Homm Pál, Réthelyi Ödön, Csengeri Aladár főszereplésével kerül bemutatásra pénteken szombaton este, vasárnap délután és este, valamint hétfőn este utoljára mindenkor rendezési helyekkel.

— Delila. A budapesti sajtó és a közönség egyöntetűen megállapították, hogy Molnár Ferenc legújabb vigjátéka a Delila minden eddigi Molnár darabot felülmúl. Molnár Ferenc ezzel a vigjátékkal élete legszenzációsabb színpadai művét készítette el. A Delilát egyelőren mutatja be a Thalia színház kiváló prózai együttese a budapesti előadásokkal, Erényi Bóskével a címszerepben. Lázás izgalommal készül rá a társulat és az eddigi előjelekből ítélve, ezzel az előadással a prózai együttes csúcsteljesítményét fogja elérni. A Delilát Sabados Árpád, a színház új rendezője rendezi, míg a főszerepeket a társulat legkiválóbbjai játékozzák. A darab kedden, szerdán és csütörtökön este kerül színre mindenkor rendezési helyekkel.

HETI MŰSOR:

Pénteken este 9 órakor szeszonytűz díszelőadás: Romantikus asszony. Szántó-Szécsény-Carlo de Fritz ragyogó operett újdonsága. Ragyogó kiállításban, Gróf László rendezésében. Főszerepben: Solymosán Magda, Sándor Stefi, Csóka József, Jenei János, Fülöp Sándor, Deési Jenő, Réthelyi Ödön Homm Pál, Csengeri Aladár. Karizma: Schreiber Alajos. Rendezési helyekkel.

Szombaton este 9 órakor: A romantikus asszony. Vasárnap délután 6 órakor: Romantikus asszony. Rendezési helyekkel.

Vasárnap este 9 órakor: A romantikus asszony. Rendezési helyekkel. Hétfőn este 9 órakor: A romantikus asszony. Rendezési helyekkel.

Kedden este 9 órakor a legújabb világsiker, Molnár Ferenc legszenzációsabb vigjáték újdonsága: Delila.

Szerda este 9 órakor: Delila. Csütörtök este 9 órakor: Delila.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.